

Brüssel, 29. juuni 2026
(OR. en)

11292/26
ADD 1

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0184 (NLE)

POLCOM 243
SERVICES 30
FDI 25
COASI 117

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 342 annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Indoneesia vahelise investeringute kaitse lepingu allkirjastamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 342 annex.

Lisatud: COM(2026) 342 annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.6.2026
COM(2026) 342 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

**Euroopa Liidu ja Indoneesia vahelise investeringute kaitse lepingu allkirjastamise
kohta**

INDONEESIA VABARIIGI
JA EUROOPA LIIDU VAHELINE
INVESTEERINGUTE KAITSE LEPING

PREAMBUL

INDONEESIA VABARIIK, edaspidi „Indoneesia“,

ning

EUROOPA LIIT (edaspidi „liit“)

edaspidi eraldi „lepinguosaline“ ja üheskoos „lepinguosalised“,

TUNNUSTADES oma pikaajalist ja tugevat partnerlust, mis põhineb ühistel põhimõtetel ja väärtustel, mis kajastuvad ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Indoneesia Vabariigi vahelises laiaulatusliku partnerluse ja koostöö raamlepingus, millele kirjutati alla 9. novembril 2009 Jakartas, ning oma olulisi majandus-, kaubandus- ja investeerimissuhteid, sealhulgas neid, mis kajastuvad Euroopa Liidu ja Indoneesia vahelises laiaulatuslikus majanduspartnerluslepingus, millele kirjutati alla XXs pp.kk.aaaa (edaspidi „laiaulatuslik majanduspartnerlusleping“),

SOOVIDES veelgi tugevdada oma suhteid osana kõikidest omavahelistest sidemetest ja viisil, mis on kooskõlas kõikide nende sidemetega, ning olles veendunud, et käesolev leping loob lepinguosaliste vahel investeringute arendamiseks uue õhkkonna;

OLLES OTSUSTANUD tugevdada oma majandus-, kaubandus- ja investeerimissuhteid kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega selle majanduslikes, sotsiaalsetes ja keskkonnaalastes aspektides ning edendada käesoleva lepingu alusel investeringuid;

OLLES VEENDUNUD selles, et käesoleva lepinguga luuakse stabiilne ja prognoositav investeerimiskeskond ning et see annab võimaluse suurendada nende ettevõtete konkurentsivõimet maailmaturul;

TUNNISTADES läbipaistvuse olulisust nagu seda peegeldavad nende laiaulatuslikus majanduspartnerluslepingus võetud kohustused;

PÜÜDES kehtestada lepinguosaliste vahel selgeid ja vastastikku kasulikke investeerimiseeskirju,

KINNITADES oma tahet järgida 26. juunil 1945 San Franciscos alla kirjutatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja võttes arvesse ÜRO Peaassamblee poolt 10. detsembril 1948 vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsioonis sõnastatud põhimõtteid;

TUGINEDES oma vastavatele õigustele ja kohustustele, mis tulenevad 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingust (edaspidi „WTO asutamisleping“) ning teistest mitmepoolsetest, piirkondlikest ja kahepoolsetest lepingutest ning kokkulepetest, milles mõlemad lepinguosalisel osalevad, eelkõige laiaulatuslikust partnerluslepingust,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. PEATÜKK

EESMÄRGID JA ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1.1

Eesmärgid

Taaskinnitades oma kindlat tahet luua parem keskkond vastastikuste investeeringute arendamiseks, kehtestavad lepinguosalisel käesolevaga investeeringute tõhusaks kaitseks vajaliku korra.

ARTIKKEL 1.2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tegevused, mida teostatakse, või teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – tegevus, mida ei viida ellu, või teenused, mida ei osutata ärilistel alustel ega konkureerides ühe või mitme ettevõtjaga;

- b) „Rahvusvahelise Valuutafondi põhikiri“ – Bretton Woodsis New Hampshire’is 22. juulil 1944 vastu võetud Rahvusvahelise Valuutafondi põhikiri;
- c) „lepinguga hõlmatud investering“ – investering, mis
 - i) kuulub otseselt või kaudselt ühe lepinguosalise investorile teise lepinguosalise territooriumil või on tema otsese või kaudse kontrolli all¹,
 - ii) on tehtud kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega² ja
 - iii) on olemas käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või tehakse pärast seda;
- d) „päev“ – kalendripäev, sealhulgas nädalavahetused ja pühad;
- e) „majandustegevus“ – igasugune tööstuslik, kaubanduslik, kutsealane või käsitöönduslik tegevus, sealhulgas teenuste osutamine, välja arvatud tegevused, mida teostatakse või teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel;

¹Juriidiline isik on:

- a) lepinguosalise füüsilise või juriidilise isiku „omandis“, kui selle lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik omab üle 50 % tema omakapitalist, ja
- b) lepinguosalise füüsilise või juriidilise isiku „kontrolli all“, kui sellel füüsilisel või juriidilisel isikul on õigus nimetada suurem osa tema juhtkonnast või juhtida muul õiguspärasel viisil tema tegevust.

²Indoneesias tehtud investeringute puhul võib mõiste „vastavalt kohaldatavale õigusele“ vajaduse korral hõlmata konkreetset kirjalikku heakskiitu.

- f) „vabalt konverteeritav valuuta“ – vääring, mida saab vabalt vahetada vääringute vastu, millega kaubeldakse laialdaselt rahvusvahelistel valuutaturgudel ja mida kasutatakse laialdaselt rahvusvahelistes tehingutes¹;
- g) „GATS“ – WTO asutamislepingu 1B lisas sisalduv teenuskaubanduse üldleping;
- h) „GATT 1994“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe;
- i) „IMF“ – Rahvusvaheline Valuutafond;
- j) „investeering“ – igat liiki vara, millel on investeeringu tunnused, näiteks kapitali või muude ressursside kaasamine, tulu- või kasumiootus, riski võtmine ja teatav kestus. Investeering võib esineda näiteks järgmistes vormides:
 - i) ettevõtte;
 - ii) aktsiad, osakud ja muud finantsinstrumendid, sealhulgas nendest tulenevad õigused;
 - iii) kasutusvalmis lahenduste, ehituse, juhtimise, tootmise, kontsessiooni-, tulude jagamise ja muud sarnased lepingud;

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et laialdaselt rahvusvahelistel valuutaturgudel kaubeldavate ja laialdaselt rahvusvahelistes tehingutes kasutatavate vääringute hulka kuuluvad vabalt kasutatavad vääringud, nagu Rahvusvaheline Valuutafond on need oma põhikirja kohaselt kindlaks määranud.

- iv) rahalised nõuded või õigused muudele varadele või lepingutäitmistele, millel on majanduslik väärtus;
- v) intellektuaalomandi litsentsid ja sarnased õigused, mis on saadud lepinguosalise õiguse alusel, sealhulgas mis tahes kontsessioonid loodusvarade otsimiseks, kasvatamiseks, kaevandamiseks või kasutamiseks, ning
- vi) muu materiaalne või immateriaalne vara, vallas- või kinnisvara ja sellega seotud omandiõigused, nagu liising, hüpoteek, pandiõigus ja pant.

Investeeringuid, mis ei taga kontrolli ega püsivat osalust (edaspidi „portfelliinvesteering“) teise lepinguosalise juriidilises isikus, ei käsitata käesoleva lepingu kohaldamisel investeeringutena. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et:

- A) „rahalised nõuded“ ei hõlma rahalisi nõudeid, mis tulenevad üksnes kauba- või teenusemüügilepingutest ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või selliste lepingute rahastamisest krediidi andmise teel; ning
- B) kohtu- või haldustoimingu käigus tehtud määrus või otsus või vahekohtumenetluses tehtud vahekohtu otsus ei kujuta endast iseenesest investeeringut.

k) „investor“ või „lepinguosaline“ –

- i) „lepinguosalise füüsiline isik“ või

ii) „lepinguosalise füüsiline isik“

kes on teinud lepinguga hõlmatud investearingu teise lepinguosalise territooriumil;

l) „juriidiline isik“ – kohaldatava õiguse järgi nõuetekohaselt kas kasumi saamiseks või muuks otstarbeks asutatud või muul viisil korraldatud õigussubjekt kas era- või riigiomandis, sealhulgas aktsiaselts, trust, täisühing, ühisettevõte, füüsilisest isikust ettevõtja või ühistu;

m) „lepinguosalise juriidiline isik“ –

i) liidu puhul liidu või vähemalt ühe liidu liikmesriigi õigusnormide alusel moodustatud juriidiline isik, kes tegeleb liidu territooriumil sisulise äritegevusega¹, ning

ii) Indoneesia puhul Indoneesia õiguse alusel moodustatud juriidiline isik, kes tegeleb Indoneesia territooriumil sisulise äritegevusega.

n) „meede“ – lepinguosalise meede kas seaduse, määruse, eeskirja, menetluse, otsuse, haldusmeetme või mõnel muul kujul;

¹Vastavalt WTO-le saadetud teatisele Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) peab Euroopa Liit „tegelikku ja püsivat seost“ liikmesriigi majandusega, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 54, samaväärseks mõistega „sisuline äritegevus“.

- o) „lepinguosalise meede“ – meede, mille on vastu võtnud või kehtima jätnud¹:
- i) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused ja nende ametiasutused ning
 - ii) valitsusvälised asutused keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse või nende tasandite ametiasutuste delegeeritud volitusi kasutades;
- p) „liidu füüsiline isik“ – liidu liikmesriigi kodanik vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele², ja „Indoneesia füüsiline isik“ – Indoneesia kodanik vastavalt Indoneesia õigusaktidele³;
- q) „tegevus“ – investeringu juhtimine, majandamine, käigushoidmine, kasutamine, sellest kasu saamine või selle müük või muus vormis käsutamine ühe lepinguosalise investori poolt teise lepinguosalise territooriumil;
- r) „tulu“ – kõik summad, mis on saadud investeringust või reinvesteringust, sealhulgas kasum, dividendid, kapitali kasvatulu, litsentsitasud, intressid, intellektuaalomandi õigustega seotud maksed, mitterahalised maksed ja muu seaduslik sissetulek;

¹Suurema kindluse huvides hõlmab mõiste „lepinguosalise meetmed“ punkti o alapunktides i ja ii loetletud üksuste meetmeid, mis on võetud või kehtima jäetud, juhendades, juhtides või kontrollides otseselt või kaudselt teiste üksuste tegevust seoses nende meetmetega.

²Liidu puhul kuulub mõiste „füüsiline isik“ alla ka selline füüsiline isik, kes elab alaliselt Läti Vabariigis, kes ei ole Läti Vabariigi ega ühegi teise riigi kodanik, kuid kellel on Läti Vabariigi õigusnormide kohaselt õigus saada mittekodaniku pass.

³Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui isikul on mõlema lepinguosalise topeltkodakondsus, käsitatakse seda isikut üksnes selle riigi kodanikuna, mille kodakondsus on domineeriv ja tegelik.

- s) „teenus“ – hõlmab mis tahes sektori mis tahes teenuseid, välja arvatud teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel;
- t) „territoorium“ – territoorium, mille suhtes käesolevat lepingut kohaldatakse vastavalt artiklile 6.13;
- u) „ELi toimimise leping“ – Euroopa Liidu toimimise leping;
- v) „TRIPS-leping“ – WTO asutamislepingu 1C lisas sisalduv intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping; ning
- w) „WTO“ – Maailma Kaubandusorganisatsioon.

2. PEATÜKK

INVESTEERINGUTE KAITSE

ARTIKKEL 2.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse järgmise suhtes:

- a) lepinguga hõlmatud investeeringud; ning
- b) lepinguosalise investorid seoses lepinguga hõlmatud investeeringuga

mis tahes meetme puhul, mille lepinguosaline on vastu võtnud või kehtima jätnud ja mis mõjutab sellise investeeringu haldamist.

2. Käesolevat lepingut kohaldatakse meetmete suhtes, mille on vastu võtnud või kehtima jätnud¹:

- a) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused ja nende ametiasutused; ning
- b) valitsusvälised asutused, kasutades volitusi, mille on neile delegeerinud keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või nende ametiasutused.

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et punkti 2 alapunktides a ja b loetletud üksused võivad meetme vastu võtta või kehtima jätta sel teel, et annavad teistele üksustele meetme kohta korraldusi või juhtnööre.

3. Artikleid 2.3 ja 2.4 ei kohaldata järgmise suhtes:
- a) audiovisuaalteenused;
 - b) riigisisene merekabotaaž¹; ning
 - c) riigisisesed ja rahvusvahelised regulaarsed ja mitteregulaarsed lennuteenused ning liiklusõiguste teostamisega otseselt seotud teenused, välja arvatud:
 - i) õhusõidukite remondi ja hoolduse teenused;
 - ii) lennutransporditeenuste müük ja turustamine;
 - iii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused ning
 - iv) maapealne teenindus.

¹Ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida võib vastavate riigisiseste õigusnormide alusel käsitada kabotaažina, hõlmab käesoleva peatüki kohane riigisisene merekabotaaž reisijate või kauba vedu Indoneesias või liidu liikmesriigis asuvast sadamast või kohast teise sadamasse või kohta, mis asub vastavalt kas Indoneesias, kaasa arvatud tema mandrilaval, saarestikuvetes või majandusvööndis, või samas liidu liikmesriigis, kaasa arvatud tema mandrilaval, nagu on sätestatud 10. detsembril 1982 Montego Bays vastu võetud ÜRO mereõiguse konventsioonis, ning liiklust, mis algab ja lõpeb ühes ja samas sadamas või kohas, mis asub Indoneesias või liidu liikmesriigis.

4. Suurema selguse huvides ja vastavalt lõikele 6 ei käsitata lepinguosalise otsust subsidiumi mitte anda, pikendada või säilitada käesoleva lepingu rikkumisena järgmistel juhtudel:

- a) kui puudub konkreetne seadusest tuleneb kohustus sellist subsidiumi kehtestada, pikendada või säilitada või
- b) kooskõlas subsidiumi kehtestamise, pikendamise või säilitamise suhtes kohaldatavate mis tahes tingimustega

5. Käesolevat lepingut ei tõlgendata nii, et see takistab lepinguosalisel subsidiumi andmist lõpetada või nõuda subsidiumi tagasimaksmist, kui sellise meetme võtmiseks on korralduse andnud üks 2-B lisas nimetatud pädevatest asutustest (artikli 2.1 lõikes 5 nimetatud pädevad asutused), ega tõlgendata ka viisil, mis kohustab lepinguosalist maksma investorile hüvitist.

6. Artikleid 2.3 ja 2.4 ei kohaldata lepinguosaliste antavate subsidiumide¹ ega riigihangete suhtes.

7. Käesolevat lepingut ei kohaldata riigihankelepingu osaliste vaheliste vaidluste suhtes, mis tulenevad riigihankelepingu sätete rikkumisest.

¹Liidu puhul hõlmab subsidium riigiabi, nagu on see on määratletud liidu õiguses. Indoneesia puhul hõlmab „subsidium“ Indoneesia õigusaktidega reguleeritud investeerimisstiimuleid.

ARTIKKEL 2.2

Investeeringud ja reguleerivad meetmed

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, näiteks rahvatervise, ohutuse, keskkonna, sealhulgas kliimamuutustega toimetuleku, avaliku kõlbluse, sotsiaal- ja tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse, kestliku arengu ning kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitse valdkonnas.
2. Käesoleva lepingu sätteid ei tõlgendata lepinguosalise kohustusena mitte muuta oma õigus- ja regulatiivraamistikku, sealhulgas viisil, mis võib negatiivselt mõjutada lepinguga hõlmatud investeeringute käitamist või investori kasumiootusi.

ARTIKKEL 2.3

Võrdne kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja lepinguga hõlmatud investeeringuid seoses nende tegevusega oma territooriumil vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades omaenda investoreid ja nende investeeringuid.
2. Kohtlemine, mida lepinguosaline peab lõike 1 kohaselt võimaldama, tähendab Indoneesia subnatsionaalse piirkonna valitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui soodsaim kohtlemine, mida see valitsus sarnastes olukordades võimaldab selle subnatsionaalse piirkonna investoritele ja nende investorite investeeringutele.

3. Kohtlemine, mida lepinguosaline peab lõike 1 kohaselt võimaldama, tähendab liidu liikmesriigi valitsuse või piirkondliku omavalitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui kõige soodsam kohtlemine, mida see valitsus võimaldab sarnastes olukordades oma territooriumil selle liikmesriigi investoritele ja nende investeeringutele.

ARTIKKEL 2.4

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline kohtleb teise lepinguosalise investoreid ja lepinguga hõlmatud investeeringuid seoses nende tegevusega oma territooriumil vähemalt sama soodsalt, nagu ta kohtleb sarnastes olukordades kolmanda riigi investoreid ja investeeringuid.

2. Olenemata lõikest 1 ei ole lepinguosaline kohustatud laiendama teise lepinguosalise investoritele või nende lepinguga hõlmatud investeeringutele kohtlemist, mida võimaldatakse mis tahes kolmanda riigi investoritele ja investeeringutele mis tahes rahvusvahelise investeerimislepingu või muu kaubanduslepingu alusel, mis on jõus või allkirjastatud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

3. Lõiget 1 ei tõlgendata nii, nagu kohustaks need lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise investoritele kohtlemist, mis tuleneb:

a) rahvusvahelisest lepingust topeltmaksustamise vältimiseks või muust täielikult või peamiselt maksustamisega seotud rahvusvahelisest lepingust või kokkuleppest või

b) meetmetest, millega nähakse ette kvalifikatsioonide, litsentside ja ettevaatusmeetmete tunnustamine, nagu on sätestatud GATSi VII artiklis või selle finantsteenuseid käsitlevas lisas.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõikes 1 osutatud „kohtlemise“ hulka ei kuulu vaidluste lahendamise menetlused, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes investeerimislepingutes ja muudes kaubanduslepingutes.

5. Muude rahvusvaheliste investeerimis- või kaubanduslepingute sisulised sätted iseenesest ei kujuta endast lõikes 1 osutatud „kohtlemist“ ega saa seega põhjustada käesoleva artikli rikkumist. Selliste sätete alusel võetud meetmed võivad aga kujutada endast lõikes 1 osutatud „kohtlemist“ ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

ARTIKKEL 2.5

Investorite ja lepinguga hõlmatud investeeringute kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline tagab teise lepinguosalise lepinguga hõlmatud investeeringutele ja investoritele nende lepinguga hõlmatud investeeringute suhtes õiglase ja erapooletu kohtlemise ning täieliku kaitse ja turvalisuse vastavalt lõigetele 2–5.

2. Lepinguosaline rikub lõikes 1 nimetatud õiglase ja võrdse kohtlemise kohustust, kui võetav meede või meetmesari sisaldab:

- a) kohtuliku arutamise mittevõimaldamist kriminaal-, tsiviil- või haldusmenetlustes¹;
- b) nõuetekohase menetluse olulist eiramist, sealhulgas läbipaistvusunõude oluline rikkumine kohtu- ja haldusmenetlustes;
- c) ilmselgelt meelevaldsust²;
- d) suunatud diskrimineerimist ilmselgelt õigusvastastel alustel, nagu soo, rassi või usuliste vaadete põhjal, ja
- e) ahistamist, sundi, võimu kuritarvitamist või korruptiivset tegevust.

3. Kohaldades eespool nimetatud õiglase ja võrdse kohtlemise kohustust, võib kohus võtta arvesse, kas lepinguosaline esitas lepinguga hõlmatud investeeringu saamiseks investorile konkreetse kinnituse, mis tekitas õiguspärase ootuse ja millele investor tugines, kui ta otsustas kõnealuse lepinguga hõlmatud investeeringu teha või seda jätkata, kuid millest see lepinguosaline hiljem kinni ei pidanud. Pelgalt asjaolu, et lepinguosaline võtab või jätab võtmata meetme, mis võib olla vastuolus investori ootusega, ei kujuta endast käesoleva artikli rikkumist, isegi kui selle tulemusel on lepinguga hõlmatud investeeringule kahju tekitatud.

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ainuüksi asjaolu, et investori nõue lükati riigisiseses menetluses tagasi või jäeti rahuldamata, ei kujuta endast kohtuliku arutamise mittevõimaldamist. Selle kindlakstegemisel, kas meede kujutab endast lõike 2 punkti a rikkumist, peaks vahekohas võtma arvesse muid asjakohaseid fakte, näiteks seda, kas meede hõlmab kõnealuse lepinguosalise rasket üleastumist.

²Meede on ilmselgelt meelevaldne, kui on ilmne, et meede ei ole ratsionaalselt seotud õiguspärase poliitikaeesmärgiga, või kui meede põhineb eelarvamusel või erapoolikusel, mitte põhjendustel või faktidel.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „täielik kaitse ja turvalisus“ viitab lepinguosalise kohustusele võtta meetmeid, mis võivad olla mõistlikult vajalikud, et tagada lepinguga hõlmatud investeeringute ja investorite füüsiline kaitse ja turvalisus seoses nende lepinguga hõlmatud investeeringutega.

5. Käesoleva lepingu mõne muu sätte või eraldi rahvusvahelise lepingu rikkumise kindlakstegemine ei tähenda iseenesest, et rikutud on käesolevat artiklit.

ARTIKKEL 2.6

Kahjude hüvitamine

1. Selle lepinguosalise investoritele, kelle lepinguga hõlmatud investeeringud kannavad kahju sõja või muu relvastatud konflikti, revolutsiooni või muude tsiviilrahutuste või riikliku erakorralise seisukorra tõttu teise lepinguosalise territooriumil, tagab kõnealune lepinguosaline ennistuse, kahjutasu, hüvituse või muu kokkuleppe korras kohtlemise, mis ei ole vähem soodne kui see, mida nimetatud lepinguosaline võimaldab omaenda investoritele või mis tahes kolmanda riigi investoritele.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võimaldatakse selle lepinguosalise investoritele, kes on nimetatud lõikes kirjeldatud olukordades kandnud teise lepinguosalise territooriumil kahju, tagab teine lepinguosaline¹ asjakohase ennistuse või hüvituse, kui see kahju on tulenenud:

- a) tema lepinguga hõlmatud investeeringu või selle osa rekvireerimisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt ja
- b) tema lepinguga hõlmatud investeeringu või selle osa hävitamisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt, kuigi olukord seda ei nõudnud.

ARTIKKEL 2.7

Sundvõõrandamine

1. Kumbki lepinguosaline ei riigista ega sundvõõranda lepinguga hõlmatud investeeringuid otseselt ega kaudselt meetmete abil, millel on samaväärne toime riigistamise või sundvõõrandamisega (edaspidi „sundvõõrandamine“), välja arvatud:

- a) avalikel eesmärkidel²;
- b) nõuetekohase menetluse kohaselt;

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline pakub käesoleva lõike alusel tagastamist või hüvitist, ei tohi selle väärtus ületada kahju, mida investor on selle lepinguosalise relvajõudude või ametiasutuste sekkumise tõttu kandnud.

²Lepinguosalised tunnistavad, et avalike eesmärkide mõistele võidakse nende õiguses viidata selliste mõistetega nagu „avalik vajadus“, „avalik huvi“ või „avalik kasutamine“.

- c) mittediskrimineerival viisil ning
- d) makstes selle eest kiiresti piisavat ja tõhusat hüvitist¹.

Käesolevat lõiget tõlgendatakse kooskõlas 2-A lisaga „Sundvõõrandamine“.

2. Lõikes 1 nimetatud hüvitis võrdub sundvõõrandatud investeeringu õiglase turuväärtusega ajal, mis vahetult eelnes sundvõõrandamise või eelseisva sundvõõrandamise teatavaks tegemisele, vastavalt sellele, kumb toimus enne.

Vajaduse korral kasutatakse investeeringu õiglase turuväärtuse kindlaksmääramiseks rahvusvahelistes finantsstandardites tunnustatud põhimõtteid ja kriteeriume.

3. Lõikes 1 osutatud hüvitis sisaldab ka intressi, mida arvutatakse turupõhise intressimäära alusel alates sundvõõrandamise kuupäevast kuni hüvitise maksmise kuupäevani ning selleks, et see oleks investori jaoks kulutasuv, makstakse see ja kantakse viivitamata üle vabalt konverteeritavas valuutas vastavalt artiklile 2.8.

4. Olenemata lõigetest 1, 2 ja 3, peab juhul, kui sundvõõrandavaks lepinguosaliseks on Indoneesia, maaga seotud otsene sundvõõrandamine olema:

- a) avalikes huvides kooskõlas kohaldatavate Indoneesia õigusnormidega²; ning

¹Lepinguosalised mõistavad, et enne makse tegemist võib olla vaja järgida õiguslikke ja haldusmenetlusi.

²Kohaldatavad õigusnormid on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast muu hulgas Indoneesia 2012. aasta seadus nr 2, mis käsitleb maa omandamist avalikes huvides toimuva arendamise eesmärgil ja valitsuse 2021. aasta määrus nr 19, millega reguleeritakse maa avalikes huvides toimuva arendamise eesmärgil omandamise rakendamist.

- b) turuväärtusele vastava hüvitise maksmisel kooskõlas kohaldatavate Indoneesia õigusnormidega.

5. Mõjutatud investoril on sundvõõrandava lepinguosalise õiguse alusel õigus nõuda, et selle lepinguosalise kohus või muu sõltumatu asutus vaataks tema nõude või tema investeeringu hinnatud väärtuse käesolevas artiklis sätestatud põhimõtete kohaselt kiirelt läbi.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata intellektuaalomandi õigustega seoses antud sundlitsentside väljaandmise suhtes vastavalt intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingule ega intellektuaalomandi õiguste tühistamise¹, piiramise või loomise suhtes, kui selline tühistamine, piiramine või loomine on kooskõlas laiaulatusliku majanduspartnerluslepingu 12. peatükiga „Intellektuaalomand“ ja intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga.

ARTIKKEL 2.8

Ülekanded

1. Kumbki lepinguosaline lubab teha käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuga seotud ülekandeid vabalt konverteeritavas valuutas ilma kitsenduste ja viivitusteta, kohaldades ülekande tegemise kuupäeval ülekantava vääringu suhtes turul kehtivat vahetuskurssi. Selliste ülekannete hulka kuuluvad:

- a) sissemaksed kapitali, näiteks põhi- ja täiendavad vahendid investeeringu säilitamiseks, arendamiseks või suurendamiseks;

¹Suurema selguse huvides tuleb märkida, et mõiste „tühistamine“ hõlmab intellektuaalomandi õiguste puhul nende õiguste tühistamist või kehtetuks tunnistamist ning mõiste „piiramine“ hõlmab intellektuaalomandi õiguste puhul erandeid nendest õigustest.

- b) kasum, dividendid, kapitali kasvatulu ja muu tulu, tulu, mis saadakse investeeringu või mõne selle osa müügist või investeeringu osalisest või täielikust likvideerimisest;
- c) intressid, litsentsitasud, haldustasud ja tasud tehnilise abi jm eest;
- d) investori sõlmitud lepingu või oma investeeringu alusel tehtud maksed, sealhulgas laenulepingu kohaselt tehtud maksed;
- e) investeeringuga seoses välismaalt palgatud töötajate töötasu ja muud tasud;
- f) artiklite 2.6 ja 2.7 kohaselt tehtud maksed; ning
- g) kohtu otsuse alusel tehtud kahjuhüvitise maksed.

2. Kumbki lepinguosaline ei või nõuda, et tema investorid kannaksid teise lepinguosalise territooriumil tehtud investeeringutest saadud või neile investeeringutele omistatava tulu, sissetuleku, kasumi või muud summad üle, ega karistada oma investoreid, kui nad neid summasid üle ei kanna.

3. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalist tegemast lepinguga hõlmatud investeeringuga seotud mitterahalisi tagasimakseid, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse lepinguosalise ja teise lepinguosalise investori vahelist kirjalikku lepingut lepinguga hõlmatud investeeringu kohta, nagu on lubatud või sätestatud nimetatud lepingus, ega piiramast mitterahaliste tagasimaksete ülekandeid asjaoludel, mis muidu võimaldaksid käesoleva lepingu alusel selliseid ülekandeid piirata.

ARTIKKEL 2.9

Õiguste üleminek

1. Kui lepinguosaline või tema amet teeb mõne tema investori kasuks makse, mille aluseks on tagatis, kindlustusleping või muu kahjuhüvitusvorm, mille ta on sõlminud lepinguga hõlmatud investeeringu suhtes, tunnustab teine lepinguosaline investori kõigi käesoleva lepingu kohaste õiguste või nõuete üleminekut või ülekandmist seoses lepinguga hõlmatud investeeringuga. Investor ei kasuta neid õigusi teise lepinguosalise vastu, välja arvatud juhul, kui makset tegev lepinguosaline või asutus on andnud selleks loa.
2. Üleläänud või ülekantud õigus või loovutatud nõue ei tohi olla suurem kui investori algne õigus või nõue. Lõikes 1 osutatud nõudeõiguse ülemineku tunnustamist ei tõlgendata nõude põhjendatuse või sellest tuleneva kahju suuruse tunnustamisena.

3. PEATÜKK

LEPITUSMEHCHANISM INVESTORI JA RIIGI VAHELISTE VAIDLUSTE PUHUKS

ARTIKKEL 3.1

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesolevas peatükis sätestatud lepitusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning lepitaja abiga mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.
2. Lõikes 1 osutatud lepitusmehhanismi kohaldatakse lepinguosalise investori ja teise lepinguosalise vaheliste vaidluste suhtes, mis on seotud käesoleva lepingu kohaldamisega (edaspidi „vaidluses osalevad lepinguosalisel“).
3. Lepitusmenetluse kasutamine on vabatahtlik ega mõjuta kummagi vaidluses osaleva lepinguosalise õiguslikku olukorda.

ARTIKKEL 3.2

Menetluse algatamine

1. Vaidluses osalev lepinguosaline võib igal ajal taotleda lepitusmenetluse algatamist. Selline taotlus esitatakse teisele vaidluses osalevale lepinguosalisele kirjalikult ja selle koopia saadetakse teavitamise eesmärgil investori päritoluriigile. Kui taotlus esitatakse liidule, võib liit vajaduse korral lepitustegevusse kaasata ühe või mitu liikmesriiki.
2. Sellise taotluse adressaadiks olev lepinguosaline kaalub taotlust heasoovlikult ning kiidab selle kirjalikult heaks või lükkab selle tagasi 30 päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest.

ARTIKKEL 3.3

Lepitaja valimine

1. Kui mõlemad vaidluses osalevad lepinguosalisel on lepitusmenetlusega nõus, valitakse lepitaja lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras. Lepinguosalisel püüavad lepitaja suhtes kokkuleppele jõuda 15 päeva jooksul pärast lepitusmenetluse algatamist.
2. Käesoleva lepingu jõustumisel koostab komitee nimekirja kuuest isikust, kellel on kõrge moraal ja tunnustatud pädevus õiguse, kaubanduse, tööstuse või rahanduse valdkonnas, kelle iseseisvat otsustusvõimet võib usaldada ja kes soovivad ja saavad täita lepitaja ülesandeid.

3. Lepitaja määratakse vaidluses osalevate lepinguosaliste kokkuleppel lõike 2 kohaselt koostatud nimekirjast, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Kui lepitaja valikus kokkuleppele ei jõuta, võivad vaidluses osalevad lepinguosalisel ühiselt taotleda, et Alalise Vahekohtu peasekretär määraks lepitaja sellest nimekirjast või nimekirja puudumisel kummagi lepinguosalise soovitatud isikute hulgast.
4. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, ei tohi lepitaja olla kummagi lepinguosalise kodanik.
5. Lepitaja aitab erapooletul ja läbipaistval viisil lepinguosalistel jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

ARTIKKEL 3.4

Lepitusmenetluse reeglid

1. Kümne päeva jooksul pärast lepitaja määramist esitab lepitusmenetluse algatanud vaidluses osalev lepinguosaline lepitajale ja teisele vaidluses osalevale lepinguosalisele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse. Teine vaidluses osalev lepinguosaline võib esitada probleemi kirjelduse kohta oma märkused kirjalikult 20 päeva jooksul pärast kirjelduse kättetoimetamise kuupäeva. Kumbki vaidluses osalev lepinguosaline võib oma kirjeldusse või märkustesse lisada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks

2. Lepitaja võib valida asjaomase meetme suhtes selguse saamiseks sobivaima viisi. Eelkõige võib lepitaja korraldada vaidluses osalevate lepinguosaliste vahelisi kohtumisi, pidada vaidluses osalevate lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda vaidluses osalevatele lepinguosalistele igasugust täiendavat tuge, mida nad soovivad. Enne asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu kasutamist konsulteerib lepitaja vaidluses osalevate lepinguosalistega.
3. Lepitaja võib anda nõu ja pakkuda vaidluses osalevatele lepinguosalistele kaalumiseks välja lahenduse ning lepinguosalisel võivad väljapakutud lahenduse heaks kiita või tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Lepitaja ei anna aga nõu vaidlusaluse meetme kooskõla kohta käesoleva lepinguga ega kommenteeri seda.
4. Menetlus viiakse läbi selle asjaomase lepinguosalise territooriumil või vastastikusel kokkuleppel mis tahes muus asukohas või muul viisil.
5. Vaidluses osalevad lepinguosalisel püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul alates lepitaja nimetamisest. Kuni lõplikule kokkuleppele jõudmiseni võivad vaidluses osalevad lepinguosalisel kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi.
6. Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus avalikustatakse. Avalikustatav versioon ei tohi siiski sisaldada teavet, mille üks vaidluses osalev lepinguosaline on märkinud konfidentsiaalseks.
7. Menetlus lõpetatakse:
 - a) mõlemat vaidluses osalevat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega selle vastuvõtmise kuupäeval;

- b) kuupäeval, mil lepitaja teeb pärast vaidluses osalevate lepinguosalistega konsulteerimist kirjaliku avalduse selle kohta, et lepitustegevuse jätkamine oleks kasutu; või
- c) vaidluses osaleva lepinguosalise kirjaliku teate alusel.

ARTIKKEL 3.5

Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamine

1. Kui vaidluses osalevad lepinguosalised on lahenduses kokku leppinud, võtavad mõlemad vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus kokkulepitud aja jooksul.
2. Rakendav vaidluses osalev lepinguosaline teavitab teist vaidluses osalevat lepinguosalist kirjalikult igast mõlemat rahuldava lahenduse rakendamiseks võetavast meetmest.
3. Vaidluses osalevate lepinguosaliste taotlusel esitab vahendaja neile kirjalikult faktiaruande kavandi, andes lühiülevaate järgmisest:
 - a) menetluses käsitletav meede,
 - b) teave järgitud menetluste kohta; ning
 - c) menetluste lõpptulemusena saavutatud mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

4. Lepitaja annab vaidluses osalevatele lepinguosalistele aruande kavandi kohta märkuste esitamiseks 15 päeva. Pärast nimetatud ajavahemiku jooksul vaidluses osalevate lepinguosaliste poolt esitatud märkuste arvessevõtmist esitab lepitaja vaidluses osalevatele lepinguosalistele 15 päeva jooksul kirjalikult lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat lepingut.

ARTIKKEL 3.6

Seos vaidluste lahendamisega

1. Kõnealune lepitusmehhanismi raames kohaldatav menetlus ei ole mõeldud käesoleva lepingu või muu kokkuleppe kohase vaidluste lahendamise menetluse aluseks. Vaidluses osalev lepinguosaline ei tohi sellistes vaidluste lahendamise menetlustes võtta aluseks ega kasutada tõenditena järgmist, samuti ei võta vahekohus arvesse järgmist:
 - a) vaidluses osaleva lepinguosalise poolt lepitusmenetluse käigus esitatud seisukohti;
 - b) asjaolu, et teine vaidluses osalev lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda lepitusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, ega
 - c) lepitaja antud nõuandeid ega tema tehtud ettepanekuid.
2. Lepitusmehhanism ei piira lepinguosaliste õigusi ega kohustusi, mis tulenevad 4. peatükist („Vaidluste lahendamine lepinguosaliste vahel“).

3. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, on kõik menetluse etapid, sealhulgas nõuanded või pakutud lahendused konfidentsiaalsed. Sellest hoolimata võib lepinguosaline avalikustada üldsusele lepitusmenetluse toimumise fakti.

ARTIKKEL 3.7

Tähtajad

Kõiki käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikke võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel muuta.

ARTIKKEL 3.8

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab lepitusmenetluses osalemisest tulenevad kulud ise.
2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas lepitaja tasu ja kulud, kannavad lepinguosalisel ühiselt ja võrdselt.

4. PEATÜKK

VAIDLUSTE LAHENDAMINE LEPINGUOSALISTE VAHEL

A JAGU

EESMÄRK NING KOHALDAMISALA

ARTIKKEL 4.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on luua tulemuslik ja tõhus mehhanism, et vältida ja lahendada lepinguosaliste vaidlusi käesoleva lepingu tõlgendamise ja kohaldamise üle ja leida võimaluse korral mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 4.2

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse lepinguosalistevaheliste vaidluste suhtes, mis on seotud käesoleva lepingu (edaspidi „hõlmatud sätted“) tõlgendamise ja kohaldamisega.¹

ARTIKKEL 4.3

Mõisted

1. Käesolevas peatükis ja lisades 4-A „Vaidluste lahendamise kord“ ja 4-B „Vahekohtu liikmete ja vahendajate tegevusjuhend“ sätestatud mõisteid:

- a) „haldustöötajad“ – isikud, välja arvatud assistendid, kes töötavad vahekohtu liikme juhtimise ja kontrolli all;
- b) „nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;
- c) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtuniku juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimist või abistab seda vahekohtunikku;

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kaebused, mis ei ole seotud rikkumistega, ei ole käesoleva lepingu alusel lubatud.

- d) „kandidaat“ – isik, kelle nimi on artiklis 4.7 osutatud vahekohtu liikmete nimekirjas ja kelle puhul kaalutakse tema valimist vahekohtu liikmeks kooskõlas artikliga 4.6;
- e) „kaebuse esitanud lepinguosaline“ – lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist vastavalt artiklile 4.5;
- f) „lepitaja“ – isik, kes on vahendajaks valitud vastavalt artiklile 4.29;
- g) „vahekohus“ – artikli 4.6 kohaselt moodustatud vahekohus;
- h) „vahekohtunik“ – vahekohtu koosseisu kuuluv isik;
- i) „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“ – lepinguosaline, kes väidetavalt rikub hõlmatud sätteid, ning
- j) „lepinguosalise esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium või valitsusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist käesoleva lepinguga seotud vaidluses.

B JAGU

KONSULTATSIOONID

ARTIKKEL 4.4

Konsultatsioonid

1. Lepinguosalised püüavad lahendada kõik artiklis 4.2 osutatud vaidlused omavahel heauskselt konsulteerides, eesmärgiga jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.
2. Lepinguosaline esitab konsultatsioonide alustamiseks teisele lepinguosalisele kirjaliku taotluse, sh elektrooniliselt, märkides ära vaidlusaluse meetme ja need hõlmatud sätted, mida ta peab kohaldatavateks.
3. Lepinguosaline, kellele esitatakse taotlus konsultatsiooni algatamiseks, vastab taotlusele viivitamata, kuid mitte hiljem kui kümne päeva jooksul pärast selle saamise kuupäeva. Konsultatsioonid peetakse 30 päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast ja need toimuvad selle lepinguosalise territooriumil, kellele konsultatsioonitaotlus esitati, välja arvatud juhul, kui lepinguosalistes lepivad kokku teisiti. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 60 päeva pärast taotluse saamist, kui lepinguosalistes ei lepi kokku konsultatsioone jätkata.

4. Konsultatsioonid küsimustes, mida konsultatsioone taotleb lepinguosaline peab kiireloomuliseks, sealhulgas kiiresti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega seotud küsimustes, peetakse 20 päeva jooksul alates taotluse saamise kuupäevast. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks nimetatud 20 päeva möödudes, kui lepinguosalisel ei lepi kokku konsultatsioonide jätkamises.

5. Konsultatsioonide käigus esitab kumbki lepinguosaline piisavalt faktilist teavet, mis võimaldab põhjalikult uurida, kuidas kõnealune meede võib mõjutada käesoleva lepingu või sanitaarmedetmete kokkuleppe kohaldamist. Kumbki lepinguosaline püüab kaasata oma pädevate ametiasutuste töötajad, kellel on eriteadmised küsimuses, mille üle konsultatsioone peetakse.

6. Konsultatsioonid, sealhulgas kõik andmed ja seisukohad, mille lepinguosalisel konsultatsioonide käigus avaldavad, on konfidentsiaalsed, ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigusi mis tahes edasises menetluses.

C JAGU

VAHEKOHTUMENETLUS

ARTIKKEL 4.5

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Lepinguosaline, kes taotles vastavalt artiklile 4.4 konsultatsiooni algatamist, võib taotleda vahekohtu moodustamist, kui:
 - a) lepinguosaline, kellele on esitatud artikli 4.4 lõike 3 kohane taotlus, ei vasta konsultatsioonitaotlusele kümne päeva jooksul pärast selle kättesaamise kuupäeva;
 - b) artikli 4.4 lõikes 3 ja 4.4 lõikes 4 sätestatud aja jooksul konsultatsioone ei toimu;
 - c) lepinguosalised lepivad kokku, et konsultatsioone ei peeta, või
 - d) konsultatsioonid lõpetati mõlemat lepinguosalist rahuldava kokkuleppeni jõudmata.
2. Vahekohtu moodustamise taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult, sh elektrooniliselt. Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma taotluses ära vaidlusaluse meetme ja selgitab viisil, mis on piisav kaebuse õigusliku aluse selgeks esitamiseks, kuidas see meede rikub hõlmatud sätteid.

3. Kui taotlus esitatakse lõike 1 kohaselt, moodustatakse vahekohus artikli 4.6 kohaselt.
4. Komitee võib otsustada volitada välise organi abistama käesoleva peatüki alusel moodustatavat vahekohut, sealhulgas pakkuma vahekohtule haldus- ja õigustuge, kui ta peab seda vajalikuks ja asjakohaseks.¹

ARTIKKEL 4.6

Vahekohtu moodustamine

1. Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust.
2. 10 päeva jooksul pärast seda, kui lepinguosalisele, kelle vastu on esitatud kaebus, on edastatud kirjalikult, muu hulgas elektroonilisel teel, vahekohtu moodustamise taotlus, konsulteerivad lepinguosaliselised omavahel, et leppida kokku vahekohtu koosseis.
3. Kui lepinguosaliselised ei jõua lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtu koosseisu suhtes kokkuleppele, nimetab kumbki lepinguosaline 5 päeva jooksul pärast lõikes 2 sätestatud ajavahemiku möödumist vahekohtuniku oma artikli 4.7 kohaselt koostatud alamnimekirjast.

¹See hõlmab vahekohtunikele kogu vaidluste lahendamise protsessi jooksul õiguslaste teadusuuringute ja eksperditeadmiste pakkumist.

4. Kui lepinguosaline ei nimeta oma alamnimekirjast lõikes 3 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtunikku, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud komitee kaasesimees vahekohtuniku selle lepinguosalise alamnimekirjast viie päeva jooksul pärast selle ajavahemiku möödumist loosi teel. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud komitee kaasesimees võib vahekohtuniku loosi teel valimise delegeerida.
5. Kui lepinguosalsed ei jõua lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtu eesistuja asjus kokkuleppele, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud komitee kaasesimees viie päeva jooksul pärast selle ajavahemiku möödumist vahekohtu eesistuja loosi teel artikli 4.7 kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjast. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud komitee kaasesimees võib vahekohtu esimehe loosi teel valimise delegeerida.
6. Kui lepinguosalsed ei lepi kokku teisiti, loetakse vahekohus moodustatuks 15 päeva pärast seda, kui kolm valitud vahekohtunikku on nõustunud enda nimetamisega vahekohtunikuks, nagu on osutatud 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktis 6.
7. Kui vahekohtunikuks valitud isik ei ole kättesaadav või ei nõustu enda nimetamisega 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktis 6 sätestatud ajavahemiku jooksul, valitakse uus isik sama valikumeetodi alusel, mida kasutati selle isiku valimiseks, kes ei olnud kättesaadav või kes ei nõustunud enda nimetamisega vahekohtunikuks.
8. Kui artiklis 4.7 osutatud nimekirja ei ole koostatud või kui alamnimekirjas ei ole lõike 4 või 5 kohase vahekohtunike loosi teel valimise ajaks ühtegi kättesaadavat isikut, valitakse vahekohtunikud loosi teel isikute hulgast, kelle üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalsed 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ kohaselt ametlikult esitavad, viie päeva jooksul pärast lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist või pärast kinnitust, et ükski isik ei ole kättesaadav.

ARTIKKEL 4.7

Vahekohtunike nimekirjad

1. Komitee võtab hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva vastu otsuse, millega koostatakse nimekiri vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda vahekohtunikena. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:
 - a) üks alamnimekiri, mis koostatakse liidu ettepanekute alusel;
 - b) üks alamnimekiri, mis koostatakse Indoneesia ettepanekute alusel; ning
 - c) üks alamnimekiri isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja kes täidavad vahekohtu eesistuja ülesandeid.
2. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Komitee tagab, et nendes alamnimekirjades on alati ettenähtud arv isikuid.
3. Komitee võib koostada lisanimekirju isikutest, kellel on eriteadmised käesoleva lepinguga hõlmatud konkreetsetes sektorites. Lepinguosaliste kokkuleppel kasutatakse neid lisanimekirju vahekohtu moodustamisel artiklis 4.6 sätestatud korras.

ARTIKKEL 4.8

Vahekohtunikele esitatavad nõuded

1. Vahekohtunik:
 - a) peab olema tõendanud oma eriteadmisi õiguse ja rahvusvahelise kaubanduse või investeerimise valdkonnas ning muudes käesoleva lepinguga hõlmatud küsimustes;
 - b) on mõlemast lepinguosalisest sõltumatu ning ei tohi olla nendega seotud¹ ega neilt juhiseid saada;
 - c) peab täitma oma ülesandeid üksikisikuna ja mitte võtma vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ning
 - d) järgib 4-B lisa „Vahekohtunike ja lepitajate käitumisjuhend“.
2. Vahekohtu eesistujal peab lisaks olema vaidluse lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.
3. Pidades silmas konkreetse vaidluse teemat, võivad lepinguosalisel kokku leppida lõike 1 punkti a nõuetest erandi tegemises.

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et asjaolu, et isik saab lepinguosalise valitsuselt tulu, isik on töötanud varem lepinguosalise valitsuse juures või isikul on lepinguosalise valitsusametnikuga perekondlikud sidemed, ei ole iseenesest põhjus pidada teda selle lepinguosalisega seotuks.

ARTIKKEL 4.9

Vahekohtu ülesanded

Vahekohus:

- a) annab objektiivse hinnangu arutatavale küsimusele, mis muu hulgas hõlmab hinnangu andmist juhtumi asjaoludele, hõlmatud sätete kohaldatavusele ja sellele, kas neid sätteid on järgitud;
- b) esitab oma otsustes ja aruannetes järeldused asjaolude ja hõlmatud sätete kohaldatavuse kohta ning oma järelduste ja soovitude peamised põhjendused ning
- c) peaks lepinguosalistega regulaarselt konsulteerima ja pakkuma piisavalt võimalusi mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse väljatöötamiseks.

ARTIKKEL 4.10

Pädevus

1. Kui lepinguosalisel ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, on vahekohtu pädevus järgmine:

„uurida Indoneesia Vabariigi ja Euroopa Liidu vahelise investeringute kaitse lepingu (edaspidi „leping“) asjakohaseid sätteid, millele lepinguosalisel viitavad, arvesse võttes vahekohtu moodustamise taotluses osutatud küsimust, teha järeldusi kõnealuse meetme vastavuse kohta lepingu artiklis 4.2 viidatud lepingusätetele ning esitada kõnealuse lepingu artiklite 4.12 ja 4.13 kohane aruanne.“

2. Kui lepinguosalisel lepivad kokku muus pädevuses, teatavad nad vahekohtule kokkulepitud pädevusest lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul.

ARTIKKEL 4.11

Otsus kiireloomulisuse kohta

1. Lepinguosalise taotlusel otsustab vahekohus 10 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, kas vaidlus on seotud kiireloomuliste küsimustega.

2. Kui vahekohus otsustab, et vaidlus puudutab kiireloomulisi küsimusi, lühendab ta pärast lepinguosalistega konsulteerimist käesoleva peatüki C jaos sätestatud kohaldatavaid tähtaegu, välja arvatud artiklites 4.6 ja 4.10 sätestatud tähtajad.

ARTIKKEL 4.12

Vahearuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele vahearuande võimaluse korral 90 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellisest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult, sh elektrooniliselt, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb vahearuande esitada. Mingil juhul ei tohi vahekohus esitada vahearuannet hiljem kui 120 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab esitada 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punkti 11 kohaselt teise kirjaliku esildise, pikendatakse käesolevas lõikes sätestatud ajavahemikku 30 päeva võrra.

2. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast vahearuande saamise kuupäeva esitada vahekohtule kirjaliku taotluse, sh elektrooniliselt, vahearuande teatavate aspektide läbivaatamiseks. Lepinguosaline võib teha märkusi teise lepinguosalise taotluse kohta kuue päeva jooksul pärast taotluse saamist.

ARTIKKEL 4.13

Lõpparuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele lõpparuande võimaluse korral 120 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult, sh elektrooniliselt, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb lõpparuande esitada. Mingil juhul ei tohi vahekohus esitada lõpparuannet hiljem kui 150 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab esitada 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punkti 11 kohaselt teise kirjaliku esildise, pikendatakse käesolevas lõikes sätestatud ajavahemikku 30 päeva võrra.

2. Lõpparuandes kajastatakse kirjalikke, sh elektroonilisi taotlusi, mille lepinguosalistel on vahearuarande kohta esitanud, ning vastatakse selgelt lepinguosalistele märkustele.

ARTIKKEL 4.14

Vastavuse tagamise meetmed

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, võtab kõik lõpparuande järelduste ja soovitude kiireks järgimiseks vajalikud meetmed, et viia end hõlmatud sätetega vastavusse.

2. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab hiljemalt 30 päeva jooksul pärast lõpparuande esitamist kaebuse esitanud lepinguosalisele meetmetest, mida ta on vastavuse tagamiseks võtnud või kavatseb võtta.

ARTIKKEL 4.15

Mõistlik aeg

1. Kui viivitamatu vastavuse tagamine ei ole võimalik, edastab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande kättesaamise kuupäeva kaebuse esitanud lepinguosalisele teate mõistliku aja kohta, mida ta vastavuse tagamiseks vajab. Lepinguosalised püüavad kokku leppida selles, kui pikk on mõistlik tähtaeg, mis on vajalik lõpparuande soovitude täitmiseks.
2. Kui lepinguosalised ei jõua mõistliku aja suhtes kokkuleppele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kõige varem 20 päeva pärast lõikes 1 osutatud teate kättesaamist taotleda kirjalikult, sh elektrooniliselt, et algne vahekohus määraks kindlaks mõistliku tähtaja pikkuse. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 30 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.
3. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, edastab kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjaliku teate, sh elektrooniliselt, lõpparuande järgimisel tehtud edusammude kohta hiljemalt 30 päeva enne mõistliku aja möödumist.
4. Lepinguosalised võivad leppida kokku mõistliku aja pikendamises.

ARTIKKEL 4.16

Vastavuse kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele hiljemalt mõistliku aja möödumise kuupäeval meetmetest, mida ta on lõpparuande järgimiseks võtnud.
2. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele vastavuse tagamiseks võetud meetme olemasolus või nende vastavuses hõlmatud sätetele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kirjalikult, sh elektrooniliselt, taotleda, et selles küsimuses teeks otsuse algne vahekohus. Taotluses nimetatakse võimalik vaidlusalune meede ja selgitatakse, kuidas see meede kujutab endast hõlmatud sätete rikkumist, viisil, mis on piisav kaebuse õigusliku aluse selgeks esitamiseks. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva.

ARTIKKEL 4.17

Ajutised õiguskaitsevahendid

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teeb kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel ja pärast temaga konsulteerimist ajutise hüvitise pakkumise juhul, kui:
 - a) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele, et lõpparuannet ei ole võimalik järgida;

- b) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, ei edasta artiklis 4.14 osutatud tähtaja jooksul või enne mõistliku aja möödumist teadet vastavuse tagamiseks võetud meetmete kohta, ja
- c) vahekohus leiab, et vastavuse tagamiseks ei ole meetmeid võetud või võetud meede ei ole käesoleva lepinguga hõlmatud sätetega kooskõlas.

2. Lõike 1 punktides a–c osutatud olukordades võib kaebuse esitanud lepinguosaline esitada lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, kirjaliku (sh elektroonilise) teate selle kohta, et ta kavatseb võtta asjakohaseid meetmeid, juhul kui:

- a) kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab lõike 1 kohast taotlust mitte teha ja
- b) lõike 1 kohase taotluse esitamisel ei lepi lepinguosalisel ajutises hüvitises kokku 30 päeva jooksul pärast mõistliku tähtaja möödumist või artikli 4.16 kohase vahekohtu otsuse tegemist.

Teates tuleb need meetmed nimetada.

3. Kaebuse esitanud lepinguosaline võib need meetmed võtta kõige varem 20 päeva pärast lõikes 2 osutatud teate edastamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline, kelle kohta kaebus on esitatud, on esitanud lõike 5 kohase taotluse.

4. Asjakohaste meetmete ulatus ei tohi olla suurem rikkumise tõttu saamata jääva või väheneva kasu ulatusest.

5. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus on esitatud, on arvamusel, et teatatud meetmete ulatus ületab rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatust, võib ta esitada enne lõikes 4 sätestatud kahekümnapäevase tähtaja möödumist algsele vahekohtule kirjaliku taotluse, sh elektrooniliselt, selles küsimuses otsuse tegemiseks. Vahekohus esitab oma otsuse meetmete ulatuse kohta lepinguosalistele 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva. Meetmeid ei võeta enne, kui vahekohus on otsuse teinud. Meetmed peavad olema selle otsusega kooskõlas.

6. Käesoleva artikli kohased meetmed või hüvitamine on ajutine ja seda ei kohaldata, kui:

- a) lepinguosalised on jõudnud mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni vastavalt artiklile 4.33;
- b) lepinguosalised on kokku leppinud, et vastavuse tagamiseks võetud meede viib selle lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse, või
- c) vastavuse tagamiseks võetud meede, mis vahekohtu arvates on hõlmatud sätetega vastuolus, on kehtetuks tunnistatud või seda on muudetud selliselt, et viia lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, nende sätetega vastavusse.

ARTIKKEL 4.18

Ajutiste õiguskaitsevahendite kasutamise järel võetavate vastavuse tagamise meetmete kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, edastab kaebuse esitanud lepinguosalisele teate meetmete kohta, mida ta on võtnud pärast asjakohaste meetmete või ajutise hüvitise kohaldamist. Kaebuse esitanud lepinguosaline lõpetab asjakohaste meetmete võtmise 30 päeva jooksul pärast selle teate saamist, välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel. Juhul kui kohaldatakse hüvitist, kuid välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel, võib lepinguosaline, kelle vastu kaebus on esitatud, lõpetada hüvitise maksmise 30 päeva jooksul pärast seda, kui on kätte saadud tema teade soovitude täitmise kohta.
2. Kui lepinguosalisel ei jõua 30 päeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud teate saamise kuupäeva kokkuleppele, kas teatatud meede viib lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse, esitab kaebuse esitanud lepinguosaline algele vahekohtule kirjaliku taotluse, sh elektrooniliselt, teha selles küsimuses otsus. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et vastavuse tagamiseks võetud meede on hõlmatud sätetega kooskõlas, lõpetatakse olenevalt olukorrast asjakohaste meetmete võtmine või hüvitise maksmine. Kui see on asjakohane, kohandab kaebuse esitanud lepinguosaline meetmete või hüvitise ulatust, võttes arvesse vahekohtu otsust.

3. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, leiab, et kaebuse esitanud lepinguosalise võetud meetmete ulatus on suurem rikkumise tõttu saamata jääva või väheneva kasu ulatusest, võib ta esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse, sh elektrooniliselt, teha selles küsimuses otsus.

ARTIKKEL 4.19

Vahekohtunike asendamine

Kui vahekohtu liige ei saa vaidluste lahendamise menetluses osaleda, astub tagasi või ta tuleb asendada, kuna ta ei järgi 4-B lisa sätetestatud vahekohtunike ja lepitajate tegevusjuhendit, kohaldatakse artiklis 4.6 sätetestatud menetlust.. Vahekohtu aruande või otsuse esitamise tähtaega pikendatakse uue vahekohtuniku nimetamiseks vajaliku aja võrra.

ARTIKKEL 4.20

Vaidluste lahendamise kord

Vahekohtumenetlusi reguleerivad käesolev peatükk ja 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“. Vahekohtu istungid on konfidentsiaalse teabe arutelude ajaks üldsusele suletud. Muul juhul on vahekohtu istungid avalikud, kui vaidluses osalevad lepinguosaliselised ei otsusta teisiti.

ARTIKKEL 4.21

Peatamine ja lõpetamine

1. Mõlema või kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel peatab vahekohus oma töö lepinguosaliste vahel kokku lepitud ajavahemikuks, mis ei ületa 12 järjestikust kuud.
2. Vahekohus jätkab oma tööd mõlema lepinguosalise kirjalikul taotlusel enne peatamisperioodi lõppu või ühe lepinguosalise kirjalikul taotlusel pärast peatamisperioodi lõppu. Taotluse esitanud lepinguosaline teavitab oma taotlusest teist lepinguosalist. Kui lepinguosaline ei taotle vahekohtu töö peatamiseks ettenähtud ajavahemiku möödumisel vahekohtu töö jätkamist, kaotavad vahekohtu volitused kehtivuse ja vaidluse lahendamise menetlus lõpetatakse.
3. Vahekohtu töö peatamise korral pikendatakse käesoleva peatüki C jaos sätestatud tähtaegu sama aja võrra, mille jooksul vahekohtu töö on olnud peatatud.

ARTIKKEL 4.22

Teabe saamine

1. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel taotleda lepinguosalistelt asjaomast teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Lepinguosalised vastavad vahekohtu teabetaotlusele kiiresti ja ammendavalt.

2. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel hankida mis tahes allikast teavet, mida ta peab asjakohaseks. Lisaks on vahekohtul õigus küsida vastavalt lepinguosaliste vahel kokkulepitud tingimustele ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks.
3. Vahekohus käsitleb lepinguosalise füüsiliselt isikutelt või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidiliselt isikutelt saadud *amicus curiae* esildisi vastavalt 4-A lisale „Vaidluste lahendamise kord“.
4. Mis tahes teave või ekspertarvamus, mille vahekohus on saanud käesoleva artikli kohaselt, tehakse lepinguosalistele kättesaadavaks ja lepinguosalised võivad selle kohta märkusi esitada.

ARTIKKEL 4.23

Tõlgendamisreeglid

1. Vahekohus tõlgendab hõlmatud sätteid kooskõlas rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise tavaeskirjadega, mis on sätestatud muu hulgas rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioonis
2. Vahekohus võtab arvesse ka asjakohaseid tõlgendusi, mis on esitatud WTO vaekogude ja apellatsioonikogu aruannetes, mille WTO vaidluste lahendamise organ on vastu võtnud.

ARTIKKEL 4.24

Vahekohtu aruanded ja otsused

1. Vahekohtu arutelud on konfidentsiaalsed. Vahekohus teeb kõik endast oleneva, et koostada aruandeid ja teha otsuseid konsensuse alusel. Kui see ei ole võimalik, otsustab vahekohus küsimuse häälteenamusega. Individuaalsete vahekohtunike arvamusi ei avalikustata ühelgi juhul.
2. Lepinguosalised aktsepteerivad vahekohtu otsuseid ja aruandeid tingimusteta.
3. Vahekohtu aruanded ja otsused ei suurenda ega vähenda lepinguosaliste käesolevast lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi. Vahekohtu otsuste ja aruannetega ei looda füüsilistele ja juriidilistele isikutele õigusi ega kohustusi.
4. Vahekohus ja lepinguosalised käsitlevad konfidentsiaalsena mis tahes teavet, mille lepinguosaline on 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ kohaselt vahekohtule esitanud.

ARTIKKEL 4.25

Vaidluse lahendamise organi valik

1. Kui vaidlus on seotud konkreetse meetmega, millega väidetavalt rikutakse hõlmatud sätteid ja sisuliselt samaväärset kohustust, mis tuleneb mõnest muust rahvusvahelisest kaubanduslepingust, mille osalised mõlemad lepinguosalised on, sealhulgas WTO asutamislepingust, valib vaidluste lahendamise organi õiguskaitset taotlev lepinguosaline.

2. Kui lepinguosaline on vastavalt käesoleva peatüki C jaole või muule rahvusvahelisele lepingule valinud vaidluste lahendamise organi ja algatanud vaidluse lahendamise menetluse, ei algata ta lõikes 1 nimetatud meetmega seoses vaidluse lahendamise menetlust muu lepingu kohaselt, välja arvatud juhul, kui esimesena valitud vaidluste lahendamise organ ei saa menetluslikel või kohtualluvuslikel põhjustel otsust teha.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel kehtib järgmine:

- a) Käesoleva peatüki C jao kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada artikli 4.5 kohane vahekohus;
- b) WTO asutamislepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada vahekohus kooskõlas WTO asutamislepingu 2. lisas esitatud vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe artikliga 6; ning
- c) muu rahvusvahelise lepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks kooskõlas kõnealuse lepingu asjaomaste sätetega.

4. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, ei takista ükski käesoleva lepingu säte lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist, kui seda on lubanud WTO vaidluste lahendamise organ või kui see on lubatud vaidluste lahendamise menetlustega, mis on ette nähtud muu rahvusvahelise lepinguga, mille osalised mõlemad osalevad lepinguosalistel on. WTO asutamislepingut ega ühtegi muud lepinguosalistevahelist rahvusvahelist lepingut ei saa kasutada selleks, et takistada lepinguosalist peatamast käesoleva peatüki C jao kohaste kohustuste täitmist.

D JAGU

LEPITUSMEHCHANISM

ARTIKKEL 4.26

Eesmärk

Lepitusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning lepitaja abiga mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 4.27

Teabenõue

1. Mis tahes ajal enne lepitusmenetluse algatamist võib lepinguosaline esitada kirjaliku teabenõude, sh elektrooniliselt, meetme kohta, mis väidetavalt kahjustab lepinguosaliste vahelisi investeeringuid. Lepinguosaline, kellele selline nõue edastatakse, esitab 21 päeva jooksul pärast taotluse saamist kirjaliku vastuse (sh elektrooniliselt) mis sisaldab tema märkusi nõutud teabe kohta.

2. Kui teabenõudele vastav lepinguosaline leiab, et ta ei saa vastust esitada 21 päeva jooksul pärast nõude saamise kuupäeva, teatab ta nõude esitanud lepinguosalisele viivituse põhjustest ja täpsustab, mis ajaks on tal enda hinnangul võimalik vastus esitada.
3. Tavaliselt eeldatakse, et lepinguosaline kasutab seda sätet enne lepitusmenetluse algatamist.

ARTIKKEL 4.28

Lepitusmenetluse algatamine

1. Lepinguosaline võib igal ajal taotleda lepitusmenetluse algatamist lepinguosalise mis tahes meetme suhtes, mis väidetavalt kahjustab lepinguosaliste vahelisi investeeringuid.
2. Taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult, sh elektrooniliselt. Taotlus peab olema piisavalt üksikasjalik, et sellest selguksid taotluse esitanud lepinguosalise probleemid, ning selles tuleb:
 - a) märkida ära konkreetne kõnealune meede;
 - b) kirjeldada kahjulikku mõju, mida meede taotleva lepinguosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele investeeringutele avaldab, ning
 - c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotleva lepinguosalise arvates selle meetmega seotud.

3. Lepitusmenetluse võib alata ainult lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel, et selgitada välja mõlemat lepinguosalist rahuldavad lahendused ning kaaluda lepitaja pakutud võimalikke nõuandeid ja lahendusi.

4. Lepinguosaline, kellele taotlus esitatakse, kaalub taotlust mõistvalt ning teatab sellega nõustumisest või selle tagasilükkamisest taotlevale lepinguosalisele kirjalikult, sh elektrooniliselt, kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist. Kui taotlusele ei vastata, loetakse taotlus tagasilükatuks.

ARTIKKEL 4.29

Lepitaja valimine

1. Lepinguosalisel püüavad lepitaja suhtes kokku leppida 10 päeva jooksul pärast lepitusmenetluse algatamist.

2. Kui lepinguosalisel ei jõua lepitajas kokkuleppele käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud ajavahemiku jooksul, võib kumbki lepinguosaline paluda taotluse esitanud lepinguosalise komitee kaasesimehel valida lepitaja loosi teel artikli 4.7 kohaselt koostatud eesistujate alanimikirjast viie päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Kaebuse esitanud lepinguosalist esindav komitee kaasesimees võib lepitaja loosi teel valimise teisele isikule delegeerida.

3. Kui artikli 4.28 kohase taotluse esitamise ajal ei ole artiklis 4.7 sätestatud eesistujate alanimikirja koostatud, valitakse vahendaja loosi teel nende isikute hulgast, kelle üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalisel on sellesse alanimikirja kandmiseks ametlikult esitanud.

4. Lepitaja ei tohi olla kummagi lepinguosalise kodanik ega kummagi lepinguosalise töötaja, kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti.

5. Lepitaja peab vastama 4-B lisas „Vahekohtunike ja lepitajate käitumisjuhend“ sätestatud nõuetele.

ARTIKKEL 4.30

Lepitusmenetluse reeglid

1. Kümne päeva jooksul pärast lepitaja määramist esitab lepitusmenetluse algatanud lepinguosaline lepitajale ja teisele lepinguosalisele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ning selle võimaliku kahjuliku mõju kohta investeeringutele. Teine lepinguosaline võib 20 päeva jooksul pärast kirjelduse saamist edastada selle kohta kirjalikke märkusi. Kumbki lepinguosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks.

2. Lepitaja aitab läbipaistval viisil lepinguosalistel saada selgust asjaomases meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus investeeringutele. Eelkõige võib lepitaja korraldada lepinguosaliste vahelisi kohtumisi, pidada lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda lepinguosalistele igasugust täiendavat tuge, mida nad soovivad. Enne asjaomase ala ekspertide ja sidusrühmade abi ja nõu kasutamist konsulteerib lepitaja lepinguosalistega.

3. Lepitaja võib anda nõu ja pakkuda lepinguosalistele kaalumiseks välja lahenduse. Lepinguosalised võivad selle heaks kiita, tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Lepitaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva lepinguga kooskõlas.

4. Lepitusmenetlus viiakse läbi selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel mis tahes muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul alates lepitaja nimetamisest. Lõpliku kokkuleppe saavutamiseni võivad lepinguosalistes kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi, eelkõige juhul, kui meede on seotud kergesti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega.

6. Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse võib vastu võtta komitee otsusega. Kumbki lepinguosaline võib seada lahenduse sõltuvusse mis tahes vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

7. Emma-kumma lepinguosalise taotlusel esitab lepitaja lepinguosalistele faktiaruande kavandi, mis sisaldab:

- a) lühikokkuvõtet asjaomase meetme kohta;
- b) teavet järgitud menetluste kohta ning
- c) asjakohasel juhul mõlemat lepinguosalist rahuldavat lahendust, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikke ajutisi lahendusi.

8. Lepitaja annab lepinguosalistele aruande kavandi kohta märkuste esitamiseks 15 päeva. Pärast lepinguosaliste märkuste kaalumist esitab lepitaja 15 päeva jooksul lepinguosalistele lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat lepingut.

9. Lepitusmenetlus lõpetatakse:

- a) lepinguosaliste vahel mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega selle vastuvõtmise kuupäeval;
- b) lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis nimetatud vastastikuse kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;
- c) kuupäeval, mil lepitaja teeb pärast lepinguosalistega konsulteerimist kirjaliku avalduse selle kohta, et lepitustegevuse jätkamine oleks kasutu, või
- d) lepinguosalise kirjaliku avaldusega pärast mõlemat lepinguosalist rahuldavate lahenduste otsimist lepitusmenetluses ning lepitaja nõuannete ja väljapakutud lahenduste kaalumist, avalduse esitamise kuupäeval.

ARTIKKEL 4.31

Konfidentsiaalsus

Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, on kõik lepitusmenetluse etapid, sealhulgas nõuanded või pakutud lahendused konfidentsiaalsed. Lepinguosaline võib avalikustada lepitusmenetluse toimumise asjaolu.

ARTIKKEL 4.32

Seos vaidluste lahendamise menetlustega

1. Lepitusmenetlus ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad B ja C jaost või mis tahes muu lepingu kohasest vaidluste lahendamise menetlusest.
2. Lepinguosaline ei võta muudes käesoleva lepingu või mis tahes muu lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõendina, samuti ei võta vahet kohus arvesse:
 - a) teise lepinguosalise poolt lepitusmenetluse käigus esitatud seisukohti ega üksnes artikli 4.30 lõike 2 alusel kogutud teavet;
 - b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda lepitusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, ega
 - c) lepitaja antud nõuandeid ega tema tehtud ettepanekuid.
3. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, ei tohi lepitaja olla vahekohtunik käesoleva lepingu või mis tahes muu lepingu kohases vaidluste lahendamise menetluses, milles käsitletakse sama küsimust, mille puhul ta on olnud lepitaja.

E JAGU

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 4.33

Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus

1. Lepinguosalised võivad kõigi artiklis 4.2 osutatud vaidluste puhul igal ajal kokku leppida mõlemat lepinguosalist rahuldavas lahenduses.
2. Kui mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus leitakse vahekohtu- või lepitusmenetluse jooksul, teatavad lepinguosalistes sellisest mõlemat lepinguosalist rahuldavast lahendusest üheskoos olenevalt asjaoludest kas vahekohtu eesistujale või lepitajale. Pärast sellise teate edastamist vahekohtu- või lepitusmenetlus lõpetatakse.
3. Kumbki lepinguosaline võtab kõik meetmed, mis on vajalikud mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamiseks kokkulepitud aja jooksul.
4. Lahendust rakendav lepinguosaline teatab hiljemalt kokkulepitud ajavahemiku lõpuks teisele lepinguosalisele kirjalikult, sh elektrooniliselt, kõikidest mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamiseks võetud meetmetest.

ARTIKKEL 4.34

Läbipaistvus

1. Kumbki lepinguosaline avalikustab viivitamata:
 - a) artikli 4.4 lõike 2 kohased konsultatsioonitaotlused;
 - b) artikli 4.5 lõike 2 kohased taotlused moodustada vahekohus;
 - c) vahekohtu moodustamise kuupäeva vastavalt artikli 4.6 lõikele 6, *amicus curiae* esildiste esitamise tähtaja, mille vahekohus määrab kindlaks vastavalt 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktile 42, ja vahekohtumenetluse töökeele, mis määratakse kindlaks vastavalt 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktile 46;
 - d) oma vahekohtumenetluse käigus tehtud esildised, või kui lepinguosaline otsustab teisiti, oma esildiste kokkuvõtte lühikese aja jooksul pärast vahekohtu aruande esitamist;
 - e) mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse, milleni on jõutud artikli 4.30 lõike 6 või artikli 4.33 kohaselt, kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, tingimusel, et konfidentsiaalne teave on kaitstud, ning
 - f) vahekohtu lõpparuanded ja otsused.
2. Vahekohtu istungid on konfidentsiaalse teabe arutelude ajaks üldsusele suletud. Muul juhul on vahekohtu istungid avalikud, kui vaidluses osalevad lepinguosalisel ei otsusta teisiti.

3. Lepinguosalise füüsilised isikud või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidilised isikud võivad 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punkti 42 kohaselt esitada vahekohtule *amicus curiae* esildisi.

4. Lõigete 1 ja 2 suhtes kohaldatakse konfidentsiaalse teabe kaitset, nagu on sätestatud 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktides 35–38.

ARTIKKEL 4.35

Ajavahemikud

1. Kõik käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikud arvestatakse kalendripäevades alates viidatava tegevuse toimumisele järgnevast kuupäevast.

2. Kõiki käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikke võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel muuta.

3. Käesoleva peatüki C jao kohaselt moodustatud vahekohus võib igal ajal teha lepinguosalistele ettepaneku muuta käesolevas peatükis osutatud ajavahemikke, lisades ettepaneku põhjenduse.

ARTIKKEL 4.36

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab ise oma vahekohtu- või lepitusmenetluses osalemise kulud.
2. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, vastutavad lepinguosalisel vahekohtunike ja lepitajate tasude ja kulude eest ühiselt. Lepinguosalised jagavad sellised tasud ja kulud võrdselt. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, määratakse vahekohtunike ja lepitajate tasu ja kulud kindlaks kooskõlas 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ punktiga 8.
3. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, kannavad vaidluses osalevad lepinguosalisel menetluse läbiviimisega seotud muud kulud võrdsetes osades.

ARTIKKEL 4.37

Lisad

Kooskõlas artikliga 6.2 võib komitee muuta 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“ ja 4-B lisa „Vahekohtunike ja lepitajate tegevusjuhend“.

5. PEATÜKK

ERANDID

ARTIKKEL 5.1

Eeliste andmisest keeldumine

1. Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise investorile või lepinguga hõlmatud investeeringule käesolevast peatükist tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste raske rikkumise vastased meetmed:
 - a) millega keelatakse tehingud kõnealuse investori või lepinguga hõlmatud investeeringuga, ja
 - b) mida rikutaks või mille järgimisest hoitaks kõrvale, kui kõnealusele investorile või lepinguga hõlmatud investeeringule antaks käesolevast lepingust tulenevad eelised, sealhulgas juhul, kui nende meetmetega keelatakse tehingud füüsilise või juriidilise isikuga, kes neid omab või kontrollib.
2. Olenemata lõikest 1 võib Indoneesia oma kohaldatavate õigusnormide alusel keelduda andmast liidu investorile käesolevast lepingust tulenevaid soodustusi, kui käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringut omab või kontrollib kolmanda riigi isik ja Indoneesial ei ole selle kolmanda riigiga diplomaatilisi suhteid.

ARTIKKEL 5.2

Üldised erandid

1. Arvestades nõuet, et asjaomaseid meetmeid ei või kohaldada viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist riikide vahel, kus valitsevad samasugused tingimused, või hõlmatud investeeringute varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki artiklite 2.3, 2.4 ja 2.8 sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist vastu võtmast, kehtima jätmast või rakendamast meetmeid, mis on:

- a) vajalikud avaliku julgeoleku¹ või kõlbluse kaitseks või avaliku korra tagamiseks²;
- b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;
- c) vajalikud selleks, et tagada vastavus õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva lepingu sätetega, sealhulgas õigusnormidele, mis käsitlevad:
 - i) kelmuste ja pettuste ärahoidmist või lepingute rikkumise tagajärgede menetlemist;
 - ii) üksikisikute eraelu puutumatuse kaitset isikuandmete töötlemisel ja levitamisel ning isiklike andmetike ja kontode konfidentsiaalsuse kaitset või

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et avalik julgeolek võib hõlmata meetmeid, mida võetakse, et kaitsta elutähtsat avalikku taristut (olenemata sellest, kas see on riigi- või eraomandis), sealhulgas side-, elektri- ja veetaristut, tahtlike katsete eest sellist taristut blokeerida või kahjustada.

²Avaliku julgeoleku ja avaliku korra erandeid võib kohaldada üksnes juhul, kui esineb tõeline ja piisavalt tõsine oht mõnele ühiskonna põhihuvile.

iii) ohutust.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalised jagavad arusaama, et:
 - a) GATT 1994 XX artikli punktis b ja käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud meetmed hõlmavad keskkonnameetmeid, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks, ning
 - b) GATT 1994 XX artikli punkti g kohaldatakse meetmete suhtes, mis on seotud taastumatute elus ja eluta loodusvarade kaitsega.
3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalised jagavad arusaama, et käesolevale artiklile saab viidata üksnes meetmete puhul, mis on muul juhul lõikes 1 osutatud artiklite sätetega vastuolus.

ARTIKKEL 5.3

Usaldatavusnõuetega seotud erand

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei keela lepinguosalisel võtta vastu või jätta kehtima meetmeid usaldatavusnõuetega seotud põhjustel, nagu:
 - a) investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate ja selliste isikute kaitse, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usaldussuhtest tulenev kohustus; ja

b) lepinguosalise finantssüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamine.

2. Kui lõikes 1 osutatud meetmed ei ole kooskõlas käesoleva lepingu muude sätetega, ei kasutata neid selleks, et hoida kõrvale lepinguosalise kohustustest, mis tulenevad nendest sätetest.

3. Käesoleva lepingu ühtki sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist avalikustama üksikute klientide tehingute ja kontodega seotud teavet või avalik-õiguslike üksuste valduses olevat salajast või ärisaladusena käsitatavat teavet.

ARTIKKEL 5.4

Julgeolekuerandid

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii:

a) nagu kohustaks see lepinguosalist esitama teavet või võimaldama juurdepääsu teabele, mille avalikustamist ta peab oma olulisi julgeolekuhuve kahjustavaks;

- b) nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid, mida ta peab vajalikuks selleks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve:
- i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemisega ning muude kaupade ja materjalide, teenuste ja tehnoloogiaga seotud kauplemise ja tehingutega ning majandustegevusega, mille otsene või kaudne eesmärk on relvajõudude varustamine;
 - ii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse, või
 - iii) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete hädaolukordades või
- c) nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid, et täita 26. juunil 1945 San Franciscos allkirjastatud ÜRO põhikirjast tulenevaid kohustusi rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamiseks.

ARTIKKEL 5.5

Maksustamine

1. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „residentsus“ – maksuresidentsus ning

- b) „maksuleping“ – topeltmaksustamise vältimiseks sõlmitud leping või mis tahes muu rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis on täielikult või osaliselt maksustamisega seotud ja mille osaline Euroopa Liit või mõni tema liikmesriik või Indoneesia on.

„Maks“ ja „maksumeede“ ei hõlma tollimaksu.

2. Kumbki lepinguosaline säilitab õiguse reguleerida maksumeetmeid, ilma et see piiraks tema käesolevast lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

3. Ükski käesoleva lepingu säte ei mõjuta Indoneesia ega liidu ega ühegi selle liikmesriigi õigusi ja kohustusi, mis tulenevad mis tahes maksulepingust. Võimaliku vastuolu korral käesoleva lepingu ja mis tahes maksulepingu vahel on sellise vastuolu ulatuses ülimuslik maksuleping.

4. Artiklit 2.4 ei kohaldata maksulepingu alusel lepinguosalise poolt antud eelise suhtes. Kahtluste vältimiseks olgu öeldud, et ükski käesoleva lepingu säte ei kohusta lepinguosalist laiendama teisele lepinguosalisele kohtlemist, soodustust või eelist, mis tuleneb kehtivast või tulevast maksulepingust, mis on lepinguosalisele siduv.

5. Arvestades nõuet, et asjaomaseid maksumeetmeid ei või kohaldada viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist riikide vahel, kus valitsevad samasugused tingimused, või kaubanduse ja investeeringute varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki käesoleva lepingu sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist vastu võtmast, kehtima jätmast või rakendamast meetmeid:

a) mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane ja tõhus¹ määramine või kogumine;

¹Meetmete hulka, mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane ja tõhus määramine või kogumine, kuuluvad lepinguosalise maksusüsteemi raames võetud meetmed:

- i) mida kohaldatakse mitteresidentide investorite ja teenuseosutajate suhtes, võttes arvesse asjaolu, et mitteresidentide maksukohustus määratakse kindlaks lepinguosalise territooriumilt pärinevate või sellel paiknevate maksustatavate objektide alusel;
- ii) mida kohaldatakse mitteresidentide suhtes, et tagada maksude määramine või kogumine lepinguosalise territooriumil;
- iii) mida kohaldatakse mitteresidentide või residentide suhtes, et takistada maksude vältimist või nendest kõrvalehoidumist, sealhulgas maksukuulekusmeetmed;
- iv) mida kohaldatakse teise lepinguosalise territooriumil või territooriumilt osutatavate teenuste tarbijate suhtes, et tagada sellistelt tarbijatelt lepinguosalise territooriumil paiknevatest allikatest tulenevate maksude määramine või kogumine;
- v) millega eristatakse teistest investoritest ja teenuseosutajatest need, kelle suhtes kehtivad ülemaailmselt maksustatavatelt objektidelt kogutavad maksud, võttes arvesse asjaolu, et nende vastavad maksubaasid on erinevad, või
- vi) millega määratakse, eraldatakse või jaotatakse residentide või kohalike filiaalide või omavahel seotud isikute või ühe ja sama isiku eri filiaalide vahel tulu, kasumit, kahju või mahaarvamisi või laene, et kaitsta lepinguosalise maksubaasi.

Käesolevas joonealuses märkuses kasutatud maksualased terminid ja mõisted määratakse kindlaks kõnealust meedet rakendava lepinguosalise õigusaktides sätestatud maksualaste määratluste ja mõistete või nendega võrdväärsete või samalaadsete määratluste ja mõistete järgi.

- b) mille eesmärk on ennetada maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidmist mis tahes maksulepingu või riigisiseste maksualaste õigusaktide sätete kohaselt, või
- c) millega tehakse vahet maksumaksjate vahel, kes ei ole samas olukorras, eelkõige seoses residentsusega või oma kapitali investeerimise kohaga.

ARTIKKEL 5.6

Ajutised kaitsemeetmed

Erandlike asjaolude korral, kui esineb tõsiseid raskusi Indoneesia puhul majandus- ja rahapoliitika toimimises või Euroopa Liidu puhul majandus- ja rahaliidu toimimises või on oht, et neid võib tekkida, võib asjaomane lepinguosaline kõige rohkem kuueks kuuks kehtestada või jätta kehtima kapitali liikumise, maksete või ülekannetega seotud kaitsemeetmed¹. Need meetmed peavad olema nimetatud raskuste ületamiseks rangelt vajalikud.

¹Suurema selguse huvides olgu märgitud, et neid meetmeid võib pikendada veel kuue kuu kaupa, tingimusel et see on antud olukorras endiselt rangelt vajalik.

ARTIKKEL 5.7

Piirangud maksebilansi või välisrahastusega seotud riskuste korral

1. Kui lepinguosalisel tekib tõsiseid maksebilansiraskusi või välisrahastusega seotud riskusi või on oht, et neid võib tekkida, võib ta võtta vastu või jätta kehtima piiravaid meetmeid kapitali liikumise, maksete või ülekannete suhtes¹.
2. Lõikes 1 osutatud meetmed:
 - a) peavad olema vastavuses Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga, kui see on kohaldatav;
 - b) ei tohi minna kaugemale sellest, mis on lõikes 1 kirjeldatud asjaoludel vajalik;
 - c) peavad olema ajutised ja need tuleb järk-järgult kõrvaldada, kui lõikes 1 kirjeldatud olukord paraneb;
 - d) ei tohi tekitada põhjendamatut kahju teise lepinguosalise kaubanduslikele, majanduslikele ega finantshuvidele ning
 - e) ei tohi teist lepinguosalist kohelda vähem soodsalt kui samasuguses olukorras olevaid kolmandaid riike.

¹Liidu puhul võib selliseid meetmeid võtta üks liikmesriik, kui on tegemist muu kui artiklis 5.6 nimetatud olukorraga, mis mõjutab selle liikmesriigi majandust. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et tõsised maksebilansiraskused või välisrahastusega seotud riskused või nende tekke oht võivad olla tingitud muu hulgas raha- või vahetuskursipoliitikaga seotud tõsistest riskustest või nende tekke ohust.

3. Kumbki lepinguosaline võib oma välisfinantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid kaubavahetuse suhtes. Need meetmed peavad olema kooskõlas GATT 1994-ga ja GATT 1994 maksebilansisätete käsitusleppega.

4. Lepinguosaline võib oma välisfinantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid teenuskaubanduse suhtes. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATSi XII artikliga.

5. Lepinguosaline, kes jätab kehtima või võtab lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed, teatab nendest viivitamata teisele lepinguosalisele.

6. Käesoleva artikli kohaste piiravate meetmete võtmise või kehtima jätmise korral korraldatakse viivitamata konsultatsioonid komitees, välja arvatud juhul, kui konsultatsioonid peetakse muudel foorumitel. Konsultatsioonidel hinnatakse meetmete võtmist põhjustanud maksebilansiraskusi või väliseid finantsraskusi, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

- a) raskuste laad ja ulatus;
- b) väline majandus- ja kaubanduskeskkond ning
- c) võimalikud alternatiivsed parandusmeetmed.

Konsultatsioonide käigus uuritakse piiravate meetmete vastavust lõigetele 1 ja 2. Aktsepteeritakse kõiki IMFi esitatud statistilisi ja faktilisi järeldusi, kui neid on, ning lõppjärelduste tegemisel lähtutakse IMFi hinnangust asjaomase lepinguosalise maksebilansi ja välise finantspositsiooni kohta.

ARTIKKEL 5.8

Kapitali liikumist, makseid või ülekandeid käsitlevate õigusnormide kohaldamine

Artikli 2.8 sätted ei takista lepinguosalist kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad:

- a) pankrotti, maksejõuetust, võlausaldajate õiguste kaitset, pankade finantsseisundi taastamist ja kriisilahendust või finantsasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet;
- b) finantsinstrumentide emiteerimist, nendega kauplemist või tehingute tegemist;
- c) finantsaruandlust või kapitali liikumise, maksete või ülekannete arvestuse pidamist, kui see on vajalik õiguskaitse- või finantsjärelevalveasutuste abistamiseks;
- d) kuri- või väärtegeusid, kelmusi või pettusi;
- e) kohtu- või haldusmenetlustes antud korralduste või kohtuotsuste täitmise tagamist ja
- f) sotsiaalkindlustust, riiklikke pensioniskeeme või kohustuslikke säästuskeeme.

Neid õigusnorme ei kohaldata meelevaldselt ega diskrimineerivalt ega muul viisil, mis kujutaks endast kapitali liikumise, maksete või ülekannete varjatud piiramist.

ARTIKKEL 5.9

Teabe avalikustamine

1. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist tegema kättesaadavaks konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitset või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtete õiguspäraseid ärihuve, välja arvatud juhul, kui vahekohus vajab 4. peatüki „Vaidluste lahendamine lepinguosaliste vahel“ kohases vaidluse lahendamise menetluses konfidentsiaalset teavet. Sellisel juhul tagab vahekohus konfidentsiaalsuse täieliku kaitse.
2. Kui lepinguosaline annab komiteele teavet, mis on tema õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne, käsitab teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui teabe esitanud lepinguosaline nõustub vastupidisega.

6. PEATÜKK

INSTITUTSIOONILISED JA LÕPPSÄTTED

A JAGU

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

ARTIKKEL 6.1

Komitee

1. Lepinguosalised moodustavad komitee, mis koosneb mõlema lepinguosalise esindajatest.
2. Komitee tuleb kokku hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva lepingu jõustumist. Seejärel tuleb komitee kokku kord aastas, kui komitee kaasesimehed ei lepi kokku teisiti.
3. Komitee koosolekud peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Wellingtonis, kui lepinguosaliste esindajad ei lepi kokku teisiti. Komitee koosolekud võivad vastavalt kaasesimeeste kokkuleppele toimuda vahetute kohtumistena või asjakohaste sidevahendite abil.
4. Komiteed juhivad ühiselt Indoneesia valitsustasandi esindaja ja kaubanduse eest vastutav Euroopa Komisjoni liige või nende määratud isikud.

ARTIKKEL 6.2

Komitee funktsioonid

1. Selleks et tagada käesoleva lepingu nõuetekohane ja tulemuslik toimimine, teeb komitee järgmist:
 - a) otsib võimalusi lepinguosaliste vahelise investeerimistegevuse edasiseks suurendamiseks;
 - b) jälgib ja hõlbustab käesoleva lepingu rakendamist ja kohaldamist ning edendab selle üldist eesmärki;
 - c) ilma et see piiraks 4. peatüki („Vaidluste lahendamine lepinguosaliste vahel“) kohaldamist, otsib sobivaid viise ja meetodeid käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades tekkida võivate probleemide ennetamiseks või käesoleva lepingu tõlgendamisel või kohaldamisel tekkida võivate vaidluste lahendamiseks;
 - d) arutab kõiki muid käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondadega seotud huvi pakkuvaid küsimusi ning
 - e) võtab esimesel koosolekul vastu oma kodukorra.
2. Selleks et tagada käesoleva lepingu nõuetekohane ja tulemuslik toimimine, võib komitee:
 - a) soovitada lepinguosalistele käesoleva lepingu muudatusi;

- b) võtta kooskõlas artikliga 6.3 vastu otsuseid käesoleva lepingu muutmiseks järgmistel juhtudel:
 - i) 4-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“;
 - ii) 4-B lisa „Vahekohtunike ja lepitajate käitumisjuhend“;
- c) võtta kooskõlas artikliga 6.3 oma otsustega vastu käesoleva lepingu sätete siduvad tõlgendused; sellised siduvaid tõlgendusi käsitlevad otsused jõustuvad päeval, mil lepinguosalistel on vahetanud kirjalikud teated, milles kinnitatakse, et nad on oma vastavad menetlused lõpule viinud, ning need on lepinguosalistele ja kõigile käesoleva lepingu alusel loodud organitele, sealhulgas 4. peatükis „Vaidluste lahendamine lepinguosalistel vahel“ osutatud vahekohtutele siduvad;
- d) võtta vastu käesolevas lepingus ette nähtud otsuseid või anda soovitusi, nagu on sätestatud artiklis 6.3, ning
- e) suhelda käesoleva lepinguga seotud küsimustes kõigi huvitatud isikutega, sealhulgas ettevõtetega, ametiühingute ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

3. Komitee vahetab käesoleva lepingu rakendamisega seotud teemadel arvamusi kodanikuühiskonna foorumil osalevate kodanikuühiskonna esindajatega. Komitee lepib oma esimesel kohtumisel kokku kodanikuühiskonna foorumi läbiviimise suunistes. Kodanikuühiskonna foorum toimub koos komitee kohtumisega, kui lepinguosalistel ei lepi kokku teisiti. Lepinguosalistel esindajad hõlbustavad kodanikuühiskonna foorumi korraldamist, sealhulgas virtuaalset osavõttu sellest. Kodanikuühiskonna foorumisse kuuluvad artiklis 6.5 osutatud sisenõuanderühmade liikmed ning foorum on avatud teistele asjaomastele lepinguosalistel territooriumil asutatud sõltumatutele kodanikuühiskonna organisatsioonidele. Kumbki lepinguosaline edendab selliste majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaküsimustega tegelevate huvirühmade tasakaalustatud esindatust, mille tegevusvaldkonnad ja eksperditeadmised on otseselt seotud käesoleva lepingu kohaldamisalaga, kui see on asjakohane. Lepinguosalistel võivad kodanikuühiskonna foorumil tehtud ametlikud avaldused ühiselt või eraldi avaldada.

4. Komitee annab oma tegevusest korrapäraselt aru laiaulatusliku majanduspartnerluslepingu alusel moodustatud kaubanduskomiteele kaubanduskomitee korralistel koosolekutel. Esitatava teabe võivad kaubanduskomiteele esitada ka komitee määratud esindajad või seda võib teha kirjalikult.

ARTIKKEL 6.3

Komitee otsused ja soovitused

1. Komitee on pädev tegema käesolevas lepingus sätestatud juhtudel lepingu eesmärkide saavutamiseks vajalikke otsuseid. Komitee vastu võetud otsused on lepinguosalistele siduvad ja jõustuvad pärast seda, kui kumbki lepinguosaline on kirjalikult teatanud oma kohaldatavate õiguslike nõuete täitmisest ja menetluste lõpuleviimisest. Kumbki lepinguosaline võtab vastu kõik komitee otsuste rakendamiseks vajalikud meetmed.
2. Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks võib komitee anda asjakohaseid soovitusi kõigis käesoleva lepinguga hõlmatud küsimustes.
3. Komitee teeb otsuseid ja esitab soovitusi konsensuse alusel.

ARTIKKEL 6.4

Kontaktpunktid

1. Kumbki lepinguosaline määrab IPA kontaktpunkti, mille abil hõlbustada lepinguosaliste vahel käesoleva lepinguga seotud küsimustes teabevahetust, ning teatab teisele lepinguosalisele oma IPA kontaktpunkti andmed 30 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist.

2. IPA kontaktpunktid:

- a) kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti või kui kaubanduskomitee kaasesimehed ei ole teisiti kokku leppinud, edastavad ja võtavad vastu kõik lepinguosaliste vahel käesoleva lepingu kohaselt edastatavad teated ja teabe;
- b) hõlbustavad lepinguosalistevahelist teabevahetust kõigis käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates ja selle rakendamist puudutavates küsimustes ning
- c) koordineerivad komitee koosolekute ettevalmistamist.

ARTIKKEL 6.5

Sisenõuanderühmad

1. Kumbki lepinguosaline loob ühe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest uue sisenõuanderühma või määrab olemasoleva sisenõuanderühma, mille ülesanne on anda nõu, sealhulgas omal algatusel, käesoleva lepingu rakendamisega seotud küsimustes.

Sisenõuanderühmade koosseis tagab sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud esindatuse¹ ning need luuakse paljusid sidusrühmi kaasava lähenemisviisi põhjal, hõlmates asjaomaseid majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaküsimustega tegelevaid huvirühmi.

¹Kodanikuühiskond hõlmab valitsusväliseid organisatsioone, ettevõtjate ja tööandjate organisatsioone ning ametiühinguid.

2. Kumbki lepinguosaline korraldab vähemalt kord aastas kohtumise oma sisenõuanderühmaga ja kaalub nõuandeid ja soovitusi, mida rühm annab. Kumbki lepinguosaline võib otsustada võtta oma sisenõuanderühma nõuannete ja soovitude suhtes järeelmeetmeid. Käesoleva lepingu eri peatükkide või sätete rakendamise arutamiseks võib sisenõuanderühma kokku kutsuda eri koosseisudes.

3. Lepinguosalised suurendavad üldsuse teadlikkust oma vastavatest sisenõuanderühmadest ja soodustavad nende vahelist suhtlust. Selleks teeb kumbki lepinguosaline üldsusele kättesaadavaks asjakohase teabe oma sisenõuanderühma koosseisu kohta ja jagab teise lepinguosalisega teavet oma sisenõuanderühma kontaktpunkti kohta.

B JAGU

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 6.6

Muudatused

1. Lepinguosalised võivad kirjalikult kokku leppida käesolevat lepingut muuta. Käesoleva lepingu muudatused on lepingu lahutamatud osad.

2. Käesoleva lepingu muudatused jõustuvad teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil lepinguosalisel vahetavad kirjalikke teateid kinnitusega selle kohta, et nad on kõnealuste muudatuste jõustumiseks vajalikud õiguslikud nõuded täitnud, või lepinguosaliste vahel kokku lepitud hilisemal kuupäeval.

3. Olenemata lõikest 1 võib komitee kooskõlas lepinguosaliste kohaldatavate õiguslike nõuetega artikli 6.2 lõike 2 punktis b sätestatud juhtudel lepingut muuta.

ARTIKKEL 6.7

Jõustumine

1. Lepinguosalisel kiidavad käesoleva lepingu heaks kooskõlas oma riiklike nõuete ja menetlustega.

2. Käesolev leping jõustub teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil lepinguosalisel vahetavad kirjalikke teateid kinnitusega selle kohta, et nad on käesoleva lepingu jõustumiseks vajalikud õiguslikud nõuded täitnud. Lepinguosalisel võivad kokku leppida, et käesolev leping jõustub mõnel muul kuupäeval.

3. Lõikes 2 osutatud teated saadetakse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Indoneesia välisministeeriumile või nende õigusjärglastele.

ARTIKKEL 6.8

Seos teiste lepingutega

1. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, ei asendata ega lõpetata käesoleva lepinguga liidu liikmesriikide või Euroopa Ühenduse või liidu ja Indoneesia vahelisi kehtivaid lepinguid.
2. Käesolev leping on laiaulatusliku majanduspartnerluslepinguga reguleeritud üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja moodustab osa ühisest institutsioonilisest raamistikust.
3. Lepinguosalised kinnitavad WTO lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi teineteise suhtes. Selguse huvides olgu märgitud, et ükski käesoleva lepingu säte ei kohusta lepinguosalist tegutsema viisil, mis on vastuolus WTO asutamislepingust tulenevate kohustustega.
4. Kui käesolev leping on vastuolus mõne muu rahvusvahelise lepinguga, millega mõlemad lepinguosalistel on ühinenud (v.a WTO asutamisleping), konsulteerivad lepinguosalistel viivitamata omavahel, et leida vastastikku rahuldav lahendus.
5. Kui muudetakse WTO asutamislepingu mõnda sätet, mis on inkorporeeritud käesolevasse lepingusse, peavad lepinguosalistel vajaduse korral nõu, et leida vastastikku rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 6.9

Tööprogramm

1. Tuginedes juba tehtud edusammudele ja ilma et see piiraks nende vastavaid seisukohti, alustavad lepinguosalised hiljemalt käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval uuesti läbirääkimisi lepinguosalise ja teise lepinguosalise investori vaheliste selliste investeerimisvaidluste lahendamise üle, mis käsitlevad käesoleva lepingu 2. peatüki „Investeeringute kaitse“ rikkumisi, ning maksustamismeetmeid ja sundvõõrandamist käsitlevate tõlgendavate suuniste üle.
2. Sellistel läbirääkimistel töötavad lepinguosalised selle nimel, et luua tiptasemel vaidluste lahendamise mehhanism, võttes muu hulgas arvesse investeerimisvaidluste lahendamise reformide edenemist asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel. Lepinguosalised on ühisel seisukohal, et sealjuures võetakse arvesse kõiki vaidluste lahendamise mehhanismi osi, mille suhtes nad on käesoleva lepingu üle peetavatel läbirääkimistel juba kokkuleppele jõudnud.
3. Lepinguosalised viivad läbirääkimised lõpule kolme aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

ARTIKKEL 6.10

Kestus ja lõpetamine

1. Käesolev leping kehtib kuni selle lõpetamiseni vastavalt lõikele 2.

2. Lepinguosaline võib käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest kirjalikult teisele lepinguosalisele. See teade saadetakse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Indoneesia välisministeeriumile või nende õigusjärglastele. Lepingu lõpetamine jõustub kuus kuud pärast kõnealuse teate saamist, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.
3. Kui käesolev leping lõike 2 kohaselt lõpetatakse, jääb käesolev leping enne käesoleva lepingu lõpetamise kuupäeva tehtud investeeringute suhtes kehtima veel kümneks aastaks alates lõpetamise kuupäevast.

ARTIKKEL 6.11

Kohustuste täitmine

1. Kumbki lepinguosaline vastutab täiel määral kõigi käesoleva lepingu sätete järgimise eest.
2. Kumbki lepinguosaline võtab kõik üld- ja erimeetmed, mis on vajalikud käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks. Kumbki lepinguosaline tagab oma territooriumil, et tema keskvalitsus, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ja ametiasutused ning valitsusvälised organid, kes täidavad neile delegeeritud valitsuse volitusi, täidavad kõiki käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 6.12

Vahetu õigusmõju puudumine

1. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et sellega saab isikutele anda muid õigusi või määrata muid kohustusi kui need, mis on lepinguosalistele antud rahvusvahelise õiguse alusel, ega viisil, mis võimaldab käesolevale lepingule tugineda otse lepinguosalise õigussüsteemis.
2. Lepinguosaline ei näe oma õigusnormidega ette sõnaselget nõudeõigust teise lepinguosalise vastu põhjusel, et teise lepinguosalise meede on vastuolus käesoleva lepinguga.

ARTIKKEL 6.13

Territoriaalne kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse:
 - a) liidu puhul nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja ELi toimimise lepingut, neis lepingutes sätestatud tingimustel ning

- b) Indoneesia puhul tema territooriumi suhtes, mis on määratletud kui maismaaterritooriumid, siseveed, saarestikuveed, territoriaalmeri, sealhulgas selle merepõhi ja aluspinnas, ning õhuruum nende territooriumide ja vete kohal, samuti mandrilava ja majandusvöönd, mille üle Indoneesial on suveräänsus, suveräänsed õigused või jurisdiktsioon, nagu on määratletud tema õigusaktides ja nagu on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas 10. detsembril 1982 Montego Bays vastu võetud ÜRO mereõiguse konventsiooniga.
2. Käesolevas lepingus esinevaid viiteid „territooriumile“ käsitatakse lõikes 1 osutatud tähenduses, kui sõnaselgelt ei ole märgitud teisiti.

ARTIKKEL 6.14

Lisad

1. Käesoleva lepingu lisad on lepingu lahutamatud osad.
2. Iga käesoleva lepingu lisa moodustab lahutamatu osa peatükist, milles viidatakse kõnealusele lisale või millele on osutatud kõnealuses lisas.

ARTIKKEL 6.15

Uute riikide ühinemine liiduga

1. Liit teavitab Indoneesiat iga kord, kui mõni riik on esitanud taotluse liiduga ühinemiseks.

2. Liidu ja ühinemist taotleva riigi vaheliste läbirääkimiste ajal peaks liit Indoneesia taotluse korral esitama võimalikult suures ulatuses kogu asjakohase teabe käesoleva lepinguga hõlmatud küsimuste kohta.
3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevat lepingut kohaldatakse liidu uue liikmesriigi ja Indoneesia vaheliste kaubandussuhte ja investeeringute puhul alates selle uue liikmesriigi liiduga ühinemise kuupäevast.
4. Lõike 3 rakendamise hõlbustamiseks uurib komitee liiduga ühinemise mõju käesolevale lepingule ja teeb otsuse käesoleva lepingu vajalike muudatuste ning vajalike kohanduste või üleminekumeetmete kohta piisavalt aegsasti enne uue liikmesriigi liiduga ühinemise kuupäeva. Selline otsus jõustub uue liikmesriigi Euroopa Liiduga ühinemise päeval.
5. Liit teavitab Indoneesiat igast liiduga ühinemise jõustumisest.

ARTIKKEL 6.16

Autentsed tekstid

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris ja on autentne keeles, milles selle üle läbirääkimisi peeti.